

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

17^E JAARGANG

WOENSDAG 20 APRIL 1932

No. 851

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.
COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen
Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbuis; Jan Schilthuis;
Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.
Secretariaat: Pieter de Hoohweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in
Nederland: f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per
jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het
Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ont-
vangen de abonne's, leden en donateurs kosteloos, voor zoo-
ver daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

19 APRIL 1932.

In den toestand van de geldmarkt kwam geen verandering. De vraag naar geld was weder zeer klein, zoodat particulier disconto tusschen $\frac{3}{4}$ en $\frac{13}{16}$ pCt. bleef schommelen, callgeld, vrijwel onplaatsbaar, $\frac{1}{2}$ pCt. en de prolongatierente 1 pCt. noteerde. Aan het einde der week verscheen echter een mededeeling van den Minister van Financiën, dat op 21 April een inschrijving wordt opengesteld op schatkistpapier tot een totaal bedrag van f 130 miljoen. Dit bedrag overtrof verre de verwachting, die men had omtrent het totaal, dat noodig zou zijn, zoodat de meeste geldgevers zich ongeveer geheel terugtrokken van de discontomarkt, in de verwachting bij de inschrijving op een belangrijk beter rendement te kunnen rekenen. Particulier disconto liep daardoor sterk op en noteerde gisteren ongeveer $\frac{13}{16}$ pCt.

Het aangeboden schatkistpapier bestaat weder uit drie- en zes-maands promessen en $3\frac{1}{2}$ pCt.'s jaarbiljetten.

Met ingang van heden heeft De Nederlandsche Bank hare tarieven voor discontoeeringen met een half percent, de overige tarieven met een vol percent verlaagd.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank blijken de binnenlandsche uitzettingen met f 3,1 miljoen te zijn toegenomen, tengevolge van een stijging der beleeningen met gelijk bedrag; de post binnenlandsche wissels bleef zoo goed als ongewijzigd. De diverse rekeningen onder de activa der Bank verminderden met f 198.000, terwijl de post papier op het buitenland geen verandering te zien geeft.

De goudvoorraad is met f 8,6 miljoen toegenomen en de voorraad zilver met f 357.000. Het gedeelte van den metaalvoorraad in het buitenland gedeponeed is bijna f 1,2 miljoen hoger dan de vorige week.

De biljettencirculatie kromp met f 3,2 miljoen in. Daarentegen namen de saldi in rekening-courant toe

met f 15,4 miljoen; het saldo van 's Rijks schatkist klom met f 8,7 miljoen en de saldi in rekening-courant van anderen stegen met f 6,6 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo is met f 4,3 miljoen vermeerderd; het dekkingspercentage bedraagt nageenog 79 pCt. evenals de vorige week.

* * *

*Van de wisselmarkt valt weinig te melden. Ponden zakten aanvankelijk wat in, doch konden zich weder herstellen: 9.37—9.29—9.35. Dollars bleven echter flauw en schommelden rond de 2.46% (d.i. ongeveer op het goudpunt van invoer; er is trouwens goud van Amerika naar hier onderweg). Dollars tegen Ponden schommelden tusschen de 3.76 en 3.80; slot 3.78%. Marken waren de eerste dagen wat gezocht 58.47½—58.67½; slot echter lager 58.55. Fransche Francs met weinig variatie, eerder wat lager: 9.74%—9.737/s. Belga's 34.61—34.59. Zwitsersche Francs waren vooral gisteren sterk aangeboden; van 48.06 kwamen zij op 47.95. Lires schommelden rond de 12.68. Peseta's zeer gezocht; de koers verbeterde van 18.75 tot 19.25. Van de Scandinavische wissels was vooral de Zweedsche Kroon flauw; van 48.20 kwam zij op 46. Kopenhagen 51, Oslo 46.90. Finsche Marken onveranderd 4.32½. Zloty's 27.70. Canadeesche Dollars 2.22½.

Op de termijnmarkt zijn Ponden op één en drie maanden onveranderd gebleven. Dollars op latere levering zijn echter veel vaster geworden; de laatste noteeringen waren resp. 20 en 75 punten onder constant.

De handel in gouden munten blijft levendig; eagles doen ca. 2.48½, Sovereigns 12.07. Er is veel vraag uit het buitenland. In baren goud gaat niets om; de baren, die van uit Amerika onderweg zijn, zullen wel in de kelders van De Nederlandsche Bank verdwijnen.

LONDEN, 18 APRIL 1932.

De geldmarkt was zeer ruim van middelen voorzien gedurende de vorige week en ofschoon er iets meer vraag bleek te zijn op Woensdag, waren de noteeringen voor het namiddag call geld zeer laag. Enkele posten werden afgesloten tegen 1 pCt. De afbetaling en conversie van de 15 April vervallende schatkistobligaties (ruim £ 100 miljoen) verliep zeer vlot en bracht geen merkbare verandering in de marktpositie.

De discontomarkt kon natuurlijk aan den invloed van het goedkope geld niet ontkomen. De noteering voor prima bankaccepten stelde zich op $\frac{2}{3}$ — $\frac{2}{4}$. De schatkistpromessen werden Vrijdag belangrijk lager toegewezen (ruim $\frac{2}{16}$ pCt.) dan de week tevoren. De nieuwe promessen werden daarna verhandeld tegen pl.m. 2 pCt.

Sterling verzwakte eenigszins in den loop der week en sluit weder iets beter. Heden 3.78% voor Dollars en 9.34½ voor Guldens.

DE BETEEKENIS VAN EEN EVENTUEEL MENGVOORSCHRIFT VAN BOTER EN MARGARINE VOOR DE NEDERLANDSCHE ZUIVELINDUSTRIE.

Onderstaand overzicht geeft aan den prijs in gulden, welke volgens een daartoe door den Bond van Coöperatieve Zuivelfabrieken in Friesland ingestelde commissie aan de Friesche boeren kon worden uitbetaald per 100 KG. volle melk per pCt. vet.

	1929	1930	1931	1932
1ste kwartaal	2.63	2.36	1.93	1.32
2de „	2.10	1.71	1.38	
3de „	2.47	1.93	1.48	
4de „	2.76	1.89	1.23	

Hierbij dient te worden opgemerkt, dat op het oogenblik, waarop deze mededeelingen worden geschreven, de melkprijs is gedaald tot f 0.80 per 100 KG. volle melk per pCt. vet en dat in de eerstvolgende maanden een verhooging niet, doch een verdere verlaging wel waarschijnlijk is, wanneer niet wordt ingegrepen van overheidswege.

Ter vergelijking met vroegere jaren volgt hieronder een opgave van den gemiddeld door ongeveer 80 coöperatieve zuivelfabrieken in Friesland uitbetaalden prijs in gulden per 100 KG. melk per pCt. vet in de jaren:

1909/10	1913/14	1917/18	1921/22	1925/26	1929/30
1.64	1.60	3.45	3.16	3.01	2.45

Deze enorme melkprijsdaling moet worden toegeschreven hoofdzakelijk aan de afname van de koopkracht in die industriele centra, welke gelden als de consumptiegebieden bij uitnemendheid van de artikelen boter en kaas en aan de belemmeringen, welke de uitvoer van deze artikelen in steeds toenemende mate ondervond.

De marktpositie van het artikel Nederlandsche boter is geheel verschillend van de marktpositie van het artikel Nederlandsche kaas. Deze verschillen betreffen in hoofdzaak het volgende:

a. Buitenlandsche botersoorten, met name die waarvan de kwaliteit het beste kan worden vergeleken met onze boter, vormen een direct concurrentie-artikel van de Nederlandsche boter. Wanneer de vraag naar of het aanbod van Nederlandsche boter toeneemt respectievelijk afneemt, wordt de prijsverhoging practisch onmiddellijk teniet gedaan door de concurrentie van de buitenlandsche botersoorten. Alleen onder zeer bijzondere omstandigheden — zooals in den afgelopen winter zich hebben voorgedaan — kan de prijs voor Nederlandsche boter zich vrij aanzienlijk boven het wereldprijspeil verheffen, echter ook dit is zeer tijdelijk: verlies van buitenlandsche afnemers en toenemende invoeren van buitenlandsche boter zijn hiervan de noodzakelijke gevolgen.

Nederlandsche kaas is een artikel, dat veel meer een eigen prijsvorming heeft dan Nederlandsche boter. Buitenlandsche kaassoorten oefenen geen directe concurrentie uit op ons nationaal product. Practisch bestaat er geen verband tusschen de prijzen van Nederlandsche en van buitenlandsche kaassoorten.

b. De vraag naar boter en vooral naar Nederlandsche boter neemt sterk toe bij een prijsdaling. Men heeft zelfs vastgesteld, dat een prijsdaling van 1 pCt. in ons land tot gevolg heeft een toename van het boterverbruik van ongeveer 1 pCt. Het verbruik van kaas en vooral van Nederlandsche kaas is daarentegen zeer weinig afhankelijk van de detailprijzen. Dit geldt voor ons land, doch in veel sterkere mate van het buitenland. Aangezien, in tegenstelling tot boter, ten aanzien van kaas het verschil tusschen de kleinhandelsprijzen en de groothandelsprijzen zeer groot is, — in het buitenland is de detailprijs gewoonlijk een veelvoud van de productieprijzen — is dus de consumptie van Nederlandsche kaas practisch in het geheel niet afhankelijk van de daling der productieprijzen.

De sterke daling van den invoer van boter en kaas

in Duitschland — als gevolg van de afgenomen koopkracht, de verhoogingen der invocerrechten en de stelsmatige beperking van de beschikbare „Devisen” — de contingentteering van den invoer van boter en kaas in Frankrijk (weltra ook in België?), de heffing van een invoerrecht ad. 10 pCt. van de waarde der niet-Britsche boter en kaas bij invoer in Engeland, zijn, met andere omstandigheden, oorzaak geweest van een scherpe prijsdaling van Nederlandsche en Deensche boter en van Nederlandsche kaas. Het kan uitgesloten worden geacht, dat de melkproductie in ons land vrijwillig zoodanig zal worden beperkt, dat hiervan een herstel van de boter- en kaasprijzen het gevolg zal zijn. Weliswaar zal, doordat het gebruik van krachtvoeder afneemt, de melkproductie vermoedelijk dit jaar iets kleiner worden dan normaal het geval is, echter zijn de meeste boeren zich wel degelijk ervan bewust, dat inkrimping der melkproductie in eenigzins grotere mate hun verliezen zal doen toenemen.

De marktpositie van boter is zoodanig, dat, naarmate de boterprijs daalt, de consumptie toeneemt, zoodat betrekkelijk spoedig een evenwichtstoestand op een lager prijspeil ontstaat. De inkrimping van het afzetgebied voor Nederlandsche kaas heeft echter tot gevolg, dat de kaasprijzen dezen zomer zoo laag zullen zijn, dat deze niet meer de fabricagekosten zullen blijken te dekken. Zeer waarschijnlijk zal het dezen zomer blijken voordeliger te zijn de voor de kaasbereiding bestemde melk te ontroomen, van den room boter te fabriceren en de afgeroomde melk te gebruiken voor veevoeding, dan van de melk kaas te maken. Dit is practisch alleen mogelijk in Friesland en Noord-Holland en niet in Zuid-Holland, waar de boer niet beschikt over een boterproductie-installatie. Zeer waarschijnlijk zullen dus dezen zomer in Friesland en misschien ook in Noord-Holland de kaasfabrieken in beperkte mate produceeren, wat kapitaalverlies en verminderde werkgelegenheid beteekent. Op dit oogenblik, nu de gewone seizoentoeename van de melkproductie zich voelbaar begint te maken, is de waarde van de kaas, afgezien van de in de kaas aanwezige waarde aan melkvet, zoodanig, dat de fabricagekosten nauwelijks worden gedekt, terwijl pas over een maand de productie haar maximum zal bereiken. De alles beheerschende factor voor de prijsvorming van Nederlandsche kaas is het feit, dat dit jaar de productie in verhouding tot de beperkte afzetmogelijkheid te groot zal blijken te zijn.

Vanzelfsprekend is in vele toonaarden uiteengezet, waarom de regeering den veehouder dient te steunen en is het aantal vormen van regeeringssteun, welke worden aanbevolen als de meest doeltreffende, legio. Het heeft geen zin een poging te wagen deze vormen op te sommen en te rubriceren, echter meenen wij, hoezeer wij ervan overtuigd zijn, dat vertraging inzake het nemen van steunmaatregelen indien eenigzins mogelijk moet worden voorkomen en dat een stelsel van steunmaatregelen nooit zoodanig kan zijn, dat hiertegen geen bedenkingen zijn in te brengen, erop te moeten wijzen, dat een mengvoorschrift van boter en margarine zonder meer merkwaardige gevolgen zal blijken te hebben.

Drie vragen beheerschen deze materie en wel de vraag betreffende de bronnen, waaruit de middelen moeten worden gevonden, verder de vraag hoe kan worden bereikt, dat deze middelen hem toevloeien ten bate waarvan de maatregelen worden getroffen en tenslotte de vraag hoe kan worden bereikt, dat de steunmaatregelen zooveel mogelijk effect sorteeren en hoe dus een oneconomische controle-apparaat kan worden voorkomen. Het komt ons voor dat moeilijk aannemelijk kan worden gemaakt, dat de middelen tot steunverleening aan den veehouder vooral moeten worden gevonden in een bijdrage van het minst koop-

krachtige deel van onze bevolking, nl. de verbruikers van de margarine. Wij achten het niet onmogelijk dat, wanneer aan een mengvoorschrift door de regeering inderdaad den voorkeur wordt gegeven boven andere stelsels, het zal blijken dat de meerderheid van onze volksvertegenwoordiging zich hiertegen principieel zal verzetten. Wij nemen dan ook aan dat, verondersteld dat de geruchten inzake een menggebod gegrond zijn ¹⁾, de regeering gedwongen is geweest het antwoord op deze principieele vraag afhankelijk te doen zijn van de beide praktische vragen welke wij stelden.

Voordat wordt onderzocht, welke de gevolgen zouden zijn van een mengvoorschrift van boter en margarine ten aanzien van den boterprijs, kan erop worden gewezen dat een eventuele prijsstijging van boter niet onmiddellijk een prijsverhoging van kaas tengevolge zou hebben. Weliswaar bestaat een direct aanwijsbaar verband tusschen den boterprijs en den kostprijs van verschillende kaassoorten, echter bestaat een dergelijk verband niet tusschen de kostprijzen en de marktprijzen van deze kaassoorten! Vermoedelijk zou, doordat de kostprijs van kaas met een hoog vetgehalte zou stijgen in vergelijking met den kostprijs van kaas met een laag vetgehalte, een eventuele boterprijsstijging slechts tot gevolg hebben een verschuiving in de productie in de richting van kaas met een laag vetgehalte ten koste van de productie van kaas met een hooger vetgehalte. Deze verschuiving, die tegengesteld zou zijn aan de verschuiving in de productie gedurende de laatste jaren — meer kaas met een hooger vetgehalte en minder met een lager vetgehalte — zou inderdaad ernstig moeten worden betreurd. *Het prijspeil van de kaas, afgezien van de in de kaas aanwezige waarde aan botervet, zou echter niet hooger worden, omdat de marktpositie van de Nederlandsche kaas door het verlies van buitenlandsch afzetgebied en door de stabiele consumptie hopeloos is, zoolang niet de productie wordt beperkt.*

Ons land produceert jaarlijks ruim 80.000.000 KG. boter. In 1931 bedroeg de uitvoer bijna 33.000.000 KG., de invoer 4.000.000 KG., zoodat mag worden aangenomen, dat het buitenlandsch verbruik in 1931 heeft bedragen ruim 50.000.000 KG. De gemiddelde groothandelsprijs bedroeg in 1931 per KG. netto f 1.34; de gemiddelde kleinhandelsprijs waarschijnlijk pl.m. f 1.65 per KG. In vorige jaren was het binnenlandsch verbruik veel kleiner. In 1928 bedroeg de productie pl.m. 84.000.000 KG., de invoer pl.m. 2.000.000 KG., de uitvoer pl.m. 47.000.000 KG., de binnenlandsche consumptie dus ongeveer 40.000.000 KG. boter. In dat jaar was de gemiddelde groothandelsprijs f 2.11, de gemiddelde kleinhandelsprijs dus waarschijnlijk pl.m. f 2.45 per KG. Volgens deze cijfers zou dus een prijsverlaging van pl.m. 30 pCt. een binnenlandsche consumptietoename van 25 pCt. tengevolge hebben gehad. De binnenlandsche consumptie van margarine bedroeg in 1931 vermoedelijk ongeveer 60.000.000 KG. ²⁾

Een voorschrift om in de margarine te gebruiken b.v. 25 pCt. boter zou dus beteekenen, dat pl.m. 15.000.000 KG. boter op deze wijze zou worden geplaatst. Houdt men rekening met de vermoedelijk zeer sterke consumptie-inkrimping van margarine bij stijging der prijzen, dan mag men aannemen, uitgaande van de gedachte, dat na een mengvoorschrift slechts melange is te verkrijgen, de consumptie van margarine aanzienlijk zal blijken af te nemen. Neemt men aan dat deze afname bedraagt 20 pCt., dan zal dus de totale melangeconsumptie, na afkondiging van het betreffende regeeringsbesluit, terugloopen tot

¹⁾ Intusschen heeft de regeering bij K. B. van 18 April besloten tot contingentteering van den invoer van boter. Men raadplege in dit verband het artikel van den heer H. J. Frietema in Econ. Stat. Ber. van 10 Febr. jl. (Red.)

²⁾ In 1930 pl.m. 70.000.000 KG.; volgens de verslagen der belangrijkste margarineproducenten liep in 1931 de consumptie aanzienlijk terug.

INHOUD.

Blz.

DE BETEKENIS VAN EEN EVENTUEEL MENGVOORSCHRIFT VAN BOTER EN MARGARINE VOOR DE NEDERLANDSCHE ZUIVELINDUSTRIE door H. J. Frietema	310
Hoe uit den verkeerschaos te komen? door S. A. Reitsma	312
De Rijksmiddelen	315
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Vóór het derde bolsjewistische voorjaar door Prof. B. Brutzkus	316
AANTBEKENINGEN:	
Gemeenteleeningen	317
De nieuwe Amerikaanse bankwet (De Glass-Steagall Act)	319
Indexcijfers van scheepsvrachten	321
Ve Internationaal Congres voor wetenschappelijke bedrijfsorganisatie. Amsterdam 1932	321
MAANDCIJFERS:	
Emissies in Maart 1932	321
Giro-omzet bij De Nederlandsche Bank	322
Overzicht der opbrengsten van het Staatsbedrijf der P.T.T.	322
Rijkspostspaarbank	322
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam	322
Overzicht der Rijksmiddelen	322
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	323—328
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten. — Goederenhandel.	

pl.m. 50.000.000 KG. per jaar. Deze hoeveelheid zou voor 25 pCt. uit boter bestaan, zoodat het gevolg van een dergelijke maatregel vermoedelijk zou zijn, dat de botermarkt zou worden ontlast met pl.m. 12.500.000 KG. per jaar.

Welke zijn nu de gevolgen van het uit de markt nemen — het creëren van een nieuw afzetgebied hiervoor — van jaarlijks 12.500.000 KG. boter op den prijs van de Nederlandsche boter? Als deze boterprijs hierdoor niet belangrijk stijgt, beantwoordt de te nemen maatregel niet aan het doel. Het is nu zonder meer duidelijk, dat het uit de markt nemen van ruim 15 pCt. van de productie den boterprijs niet eenigen steun geeft, zoolang nog boter wordt uitgevoerd, zonder dat hiervoor een exportpremie wordt verleend.

In 1931 bedroeg de boteruitvoer nog 33.000.000 KG. Het uit de markt nemen van 12.500.000 KG. boter zal tot gevolg hebben, dat de uitvoer van boter terugloopt tot pl.m. 20.000.000 KG. ¹⁾

Immers, zoodra de in het binnenland te maken prijzen de neiging hebben hooger te zijn dan die, welke in het buitenland zijn te realiseren, zal de exporteur meer in het binnenland aanbieden. Zoolang nog, zonder uitvoerprijs, Nederlandsche boter wordt uitgevoerd, zal het prijspeil van Nederlandsche boter bepaald worden door den wereldmarktprijs, dus van den prijs van Deensche boter, die weer afhangt van de verkoopmogelijkheid in Engeland. Slechts in de wintermaanden, als de productie van Nederlandsche boter betrekkelijk gering is, zal vermoedelijk, verondersteld, dat de invoer van buitenlandche boter wordt beperkt, de prijs van Nederlandsche boter de neiging hebben hooger te worden dan zonder een mengvoorschrift het geval zou zijn. Waarschijnlijk echter zou deze redeneering tot gevolg hebben, dat in de zomermaanden boter wordt geplaatst in het koelhuis, welke boter in de daarop volgende wintermaanden op de markt wordt gebracht. Deze opslag zou een nivelleering van de maandelijks beschikbare hoeveelheid boter tengevolge hebben, waardoor de prijsstijging in den winter zeer gering zou blijken te zijn.

* Een mengvoorschrift, dat een hooger percentage b.v. 50 pCt. in plaats van 25 pCt. voorschrijft, zou praktisch ongeveer dezelfde gevolgen hebben. Weliswaar zou het uitvoersaldo in dat geval vermoedelijk nog kleiner worden, echter zou in dat geval de binnenlandsche consumptie ernstig worden benadeeld door een artikel dat belangrijk goedkoop en „bijnaveengoed” zou blijken te zijn.

Op het principieel onjuiste van een mengvoor-

¹⁾ Het lijkt er veel op, dat in 1932 de uitvoer van Nederlandsche boter nog geringer zal blijken te zijn dan in 1931.

schrift, na de jarenlange pogingen om door het Rijkscontrolemerk den consument te vrijwaren voor teleurstellingen, wees dezer dagen de Secretaris van de F. N. Z. in het „Officieel Orgaan” van die vereeniging.

Onze conclusie kan dan ook geen andere zijn, dat een mengvoorschrift van boter en margarine niet tot gevolg zal hebben dat de binnenlandsche boterprijs, aanmerkelijk hooger wordt zolang niet een uitvoerprijs wordt verleend, dat het niet wenschelijk kan worden geacht te trachten een deel van de veehouders te steunen door een dergelijk voorschrift uit te vaardigen, dat in landen, waar de verhoudingen tusschen margarineproductie en boterproductie en tusschen boterproductie en boterexport geheel anders zijn dan ten onzent, vermoedelijk wel aan het doel zou blijken te beantwoorden. Op onze verhoudingen past een dergelijk voorschrift niet, afgezien van den principieel onjuisten namelijk onbillijken grondslag van een dergelijke regeling en afgezien van de principieele bezwaren, welke verband houden met de Nederlandsche botercontrole, waarop in de vakbladen uitvoerig de nadruk is gelegd.

De regeering dient bij haar pogingen om den veehouder te steunen rekening te houden met twee feiten. Het eene feit is, dat de prijs van Nederlandsche boter op de binnenlandsche markt in de eerste plaats wordt bepaald door den wereldmarktprijs. Een verhooging van het binnenlandsche prijspeil kan alleen mogelijk zijn, nadat dit prijspeil is losgemaakt van het wereldmarktprijspeil. Dit is alleen mogelijk door het verleenen van een uitvoerprijs in één of anderen vorm. Het buitenland zal dit beschouwen als „dumping” daarbij demonstreerende blind te zijn voor het feit, dat de uitvoer van een land, dat nog geen 7 pCt. produceert van de totale hoeveelheid boter, van zeer geringe betekenis voor het wereldmarktprijspeil zal zijn. Er zullen dientengevolge stemmen worden gehoord, die zullen waarschuwen voor repressaillemaatregelen door het buitenland. De Nederlandsche boterexporteur echter is zich ervan bewust, dat het buitenland hem niet zwaarder zal kunnen treffen dan thans het geval is.

Het andere feit is de overproductie, welke de marktpositie van de Nederlandsche kaas dit jaar zal blijken te beheerschen en feitelijk thans reeds beheerscht, hoewel de productie nog stijgen zal geduren,

de meer dan een maand. Een vrijwillige d.w.z. door de financiële resultaten gedwongen productiebeperking zal zeer waarschijnlijk binnenkort in Friesland een feit blijken te zijn. Zoodra echter de waarde van de kaasstof, dus van de ondermelk, weer de fabricagekosten dekt, zal deze productiebeperking weer teniet worden gedaan, wat tot gevolg zal hebben dat de waarde van de kaasstof gedurende maanden practisch nihil zal blijven.

De overheid kan de kaasproductie op een eenvoudige wijze doen beperken, nl. door een toeslag te verleenen op de productie van die artikelen, welke van afgeroomde melk worden gemaakt nl. caseïne, gecondenseerde afgeroomde melk en magere melkpoeder of door een toeslag te verleenen op de productie van een soort kaas, waarvoor een wereldmarkt bestaat nl. Cheddarkaas.

Op dit oogenblik is het maken van Cheddarkaas niet loonend, wanneer men de rentabiliteit van den individueelen producent beschouwt. Beschouwt men echter de productie van Cheddarkaas uit nationaal oogpunt, dan maakt ongetwijfeld de winst, welke men krijgt door een flinke beperking van de productie van onze specifieke Nederlandsche kaassoorten, de Edammers en Goudakaas, een toeslag op den aanmaak van Cheddarkaas dringend gewenscht.

Bovendien kan erop worden gewezen dat, door het verplicht gebruik van melkpoeder in brood, een productiebeperking van Nederlandsche kaas wordt verkregen.

Wij meenen hierop niet uitvoerig te moeten ingaan doch ons te moeten bepalen tot enkele algemeene opmerkingen; hoofdzaak van ons betoog is geweest het geven van een marktanalyse van de Nederlandsche boter en kaas en erop te wijzen, dat een mengvoorschrift van boter en margarine, zonder exportpremie, niet aan het doel beantwoordt en niet verbetering brengt in de kaaspositie.

Het is onverklaarbaar hoe, zonder medewerking van den georganiseerden boer, tegen diens uitdrukkelijk advies — men zie de vakbladen — een maatregel wordt overwogen tot steun van den Nederlandschen boer, welke maatregel weinig meer dan waardeloos voor hem zou blijken te zijn en verwoestingen zou aanrichten in de door hem met zooveel moeite opgebouwde botercontrole.

Leeuwarden.

H. J. FRIETEMA.

HOE UIT DEN VERKEERSCHAOS TE KOMEN?

Als een donderslag uit een helderen hemel kwam, eenige dagen geleden het bericht, dat de directie der Nederlandsche Spoorwegen een loonsverlaging van 10 pCt. voor haar personeel wenschelijk achtte. Zij motiveerde dit besluit met de volgende redeneering:

„Volgens de voorloopige cijfers zal het jaar 1931 een tekort van ongeveer f 2.000.000.— opleveren. Echter zou het, dank zij verschillende bezuinigingsmaatregelen, mogelijk geweest zijn het loopende jaar zonder verlies te doen sluiten, indien de ontvangsten zich op het reeds belangrijk verlaagde peil van 1931 gehandhaafd hadden. In stede daarvan zijn zij in het nieuwe jaar tot dusver zelfs in sterkere mate dan te voren teruggelopen en er is geen enkele aanwijzing, die verbetering mag doen verwachten. De geschatte ontvangsten van Januari toonen eene vermindering van f 2.445.000.— aan, die van Februari, gunstig beïnvloed door het feit, dat die maand een dag meer telde dan gewoonlijk, eene van f 1.462.000.—. De uitgaven zijn in die twee maanden met slechts ruim f 400.000.— gedaald. Ook als de definitieve cijfers, zooals gewoonlijk, medevallen, zullen de eerste twee maanden van het jaar het tekort derhalve met ongeveer f 3.000.000.— vergrooten. Op deze basis moet voor het geheele jaar een tekort van f 15.000.000.— à f 20.000.000.— verwacht worden. Onder deze omstandigheden achten wij ons verplicht tot loonsverlaging over te gaan, waartoe de in de laatste jaren ingetreden algemeene prijsverlaging zeer zeker de gelegenheid opent.

Naar ons oordeel zal deze bepaald moeten worden op 10 pCt. van alle bezoldigingen, periodieke verhoogingen,

premiën, toelagen en verdere vergoedingen. Over een geheel jaar zal daardoor eene besparing van ongeveer f 9.000.000.— verkregen worden.”

Zowel het bericht dezer onverwachte salariskorting als de gronden, waarop het geschiedde, hebben in breede kringen beroering verwekt. Zoowel bij hen die in hun inkomsten worden getroffen als bij hen die belangstellen in het wel en wee der Nederlandsche Spoorwegen. Wat dit laatste betreft is dit te begrijpen, wanneer men weet, dat de Staat van nabij geïnteresseerd is in de financiële uitkomsten van het gemengd bedrijf en den belastingbetaler straks weder de duim Schroef zal moeten worden aangezet, om, evenals in de periode van 1921 tot 1923, de spoorwegtekorten bij te passen. Geen wonder alzoo, dat men zich afvraagt, waar eigenlijk de oorzaak dezer fatale tekorten zit; of deze tekorten niet te vermijden waren geweest en hoe zij in de toekomst voorkomen kunnen worden?

Wat de eerste vraag betreft zoo is het wel duidelijk, dat de tekorten rechtstreeks verband houden met het dalend verkeer als gevolg van de malaise, dus van slapte in handel, industrie en landbouw, en evenzoo van de stagnatie in den buitenlandschen handel door de oprichting der tariefmuren, de contingentering, de betalingsmoeilijkheden. Doch niet minder slonk het verkeer door de moordende con-

currentie, welke het geprivilegieerde autoverkeer het railvervoer aandoet en waartegen dit railvervoer vrijwel machteloos staat. In welke mate het autovervoer de spoorwegen benadeelt, blijkt daaruit dat berekeningen leeren, dat door de Spoorwegen in 1930 een netto-bedrag van niet minder dan f 11.000.000.— gedeefd werd aan inkomsten, een bedrag dat belangrijk grooter was dan het tekort in 1931, zoodat wel is aan te nemen, dat indien dit concurrerende autoverkeer voorkomen had kunnen worden, de spoorwegen ondanks de malaise niet in hunne ongunstige positie gekomen zouden zijn.

Zijn hiermede de factoren geteekend, welke den onwenschelijken toestand in het leven geroepen hebben, zoo dient de tweede vraag beantwoord te worden: hadden de tekorten niet voorkomen kunnen worden? Om dit vast te stellen moet nagegaan worden of door de Nederlandsche Spoorwegen wel alles verricht is om te voorkomen, dat zij van een self-supporting in een met-verlies-werkend bedrijf veranderden. Men kan vooropstellen, dat zij geen invloed konden uitoefenen op de wereldconjunctuur. Van een speculatieve *va-banque* vrachtenpolitiek zal niemand het groote transportlichaam beschuldigen, de directie voerde het bewind op ouderwetsch-degelijke wijze en bezuinigde ook waar maar te bezuinigen viel.¹⁾ Alleen, tegenover de autoconcurrentie stond het bedrijf machteloos, aan handen en voeten gebonden door voorschriften van wettelijken en financiëelen aard, dateerende uit den tijd toen de spoorwegen een soort van vervoersmonopolie bezaten. Bij de N. S. werd zeer wel gevoeld, dat men tegen het geheel vrije, nagenoeg totaal ongereguleerde autovervoer, dat zijn eigen weg slechts voor een klein gedeelte behoefde aan te leggen en te onderhouden en door de Overheid sterk begunstigd werd, niet op kon. Vandaar dat door de Directie herhaaldelijk geprotesteerd werd tegen het verlenen van vergunningen voor concurrerende autobuslijnen, de belemmering om op Zon- en Feestdagen het vervoer met goedkope treinen te mogen bedienen, de bevoordeeling door het vrijstellen van bindende bepalingen op het gebied van dienst- en rusttijden van het personeel, schadevergoedingsplicht, vervoersplicht e.d. In het door mij geredigeerde blad *Spoor- en Tramwegen* werd onophoudelijk op de heerschende misstanden gewezen en in de *Economisch-Statistische Berichten* van 2 Maart jl. kan men van mijn hand een zoo uitvoerige grievenlijst aantreffen, dat daar eenige weken later niet op teruggekomen behoefte te worden. Doch al zou in Nederland niemand op de bestaande misstanden gewezen hebben, dan had het feit, dat overal ter wereld de auto bezig is het bestaande railvervoer kapot te maken en dat overal ter wereld maatregelen genomen worden om het motorverkeer ten bate der gemeenschap de plaats in het verkeerswezen aan te wijzen, welke dat verkeer volgens zijn economische voor- en nadeelen toekomt, de Regeering en meer speciaal het Departement van Waterstaat, dat ten onzent eenigszins de positie van verkeersdepartement inneemt, tot bestudeering van dit zoo belangrijke vraagstuk zelfstandig hebben moeten aansporen. Vooral toen gebleken was, dat de ingestelde Staatscommissie-Patijn slechts stukwerk op bestelling afleverde en niet het geheele verkeersprobleem in hare onderzoekingen betrok.

Te verwonderen is het niet, dat bij Waterstaat het gevaar, ondanks de waarschuwingen, niet tijdig onderkend werd. Wanneer de Minister zegt, dat hij maar 20 pCt. van zijn tijd aan verkeersaangelegenheden kan geven (zitting Tweede Kamer van 24 Nov. 1931, Hand. blz. 696 en 699), dan kan men niet verwachten dat hij, die niet van huis uit verkeersman is, tijdig den ernst van den toestand zou inzien. Dan kan men zich niet verbazen, dat van die zijde maatregelen bevorderd worden, welke den aanleg van eigen spoor-

wegen van de steenkolenmijnen naar den waterweg, parallel aan de bestaande Nederlandsche Spoorwegen beoogen.¹⁾ Dan kan men begrijpen, dat Zijne Excellentie op 15 Maart jl. in de Eerste Kamer zeide, „dat het onjuist was om te spreken van een chaos” (blz. 460), hoewel de Staatscommissie-Patijn in haar laatste rapport nog even tevoren euphemistisch van den „iet-wat chaotischen toestand” had gewaagd. En dan zal het mede duidelijk zijn, dat dezelfde Verkeersminister — want dat is de Minister van Waterstaat toch — het reglementeeren van het autovervoer, het coördineeren van rail- en wegtransport volgens eischen ontleend aan economie, billijkheid en veiligheid „reactionnair” kon noemen en kon vergelijken met „het terugdraaien van de wijzers eener pendule”.

Dat het hier om groote belangen gaat, zal wel niet nader toegelicht behoeven te worden. Ware het, doch dit is nog nooit beweerd, dat de spoorweg zou kunnen verdwijnen — zooals indertijd trekschuit en diligence — en dat het plaats zou moeten maken voor een meer economisch werkend verkeersmiddel, dan zou men er in moeten berusten, hoe hard het ook is om een nationaal kapitaal van f 870.000.000.— dat in de spoorwegen en ruim f 140.000.000.—; dat in de locaalspoor- en tramwegen gestoken is, af te schrijven. Maar kapitaalvernietiging als gevolg van de invoering van nieuwere machines en nieuwere werkmethodes heeft dagelijks plaats, men acht dit proces terecht echter pas verantwoord als tegenover dit verlies een minstens even groot voordeel staat. Is dit nu het geval bij de spoorwegen? Men zou hierover wellicht van meening kunnen verschillen, wanneer een wegennet bestond, dat in staat zou zijn het moderne door de auto geschapen snel-wegverkeer volledig te bedienen. Dit is echter niet het geval. Ombouw van het geheele wegennet is noodzakelijk en dit net eischt een kostbaar onderhoud. Teneinde in dit euvel te voorzien werd in 1926 het Wegenfonds gesticht en de fictie geschapen, dat de weggebruikers den wegenaanleg enz. zelf zouden betalen, zooals de spoorwegen ook hun eigen weg bekostigden en nog bekostigen. Bezieet men echter de begrooting van het Wegenfonds-1932, dan blijkt dat in de afgelopen 5 jaren reeds f 113.900.000.— werd verwerkt, waarvan maar ongeveer f 45.000.000.²⁾ door de wegenbelasting werd gedekt. En het komende 25-jarenplan vraagt een uitgaaf van f 882.500.000.—, waarvan volgens een fantastische opbrengstraming slechts f 600.000.000.— uit de wegenbelasting zal worden gekweten. Gaat men op deze zaak iets dieper in, dan zal het duidelijk zijn, dat waar de instelling der Wegenbelasting een kwestie van belastingtechniek is en nooit iets meer kan beduiden dan een billijker perceptie van voor een bepaald doel noodzakelijke geldbedragen, zoodat het tenslotte de *belastingbetaler* zal zijn, die langs twee verschillende manieren, de directe en de indirecte, op zal moeten komen voor de totale kosten der in een tijd van hoogconjunctuur wellicht niet geheel af te keuren, doch thans in dezen malaise-tijd niet genoeg te veroordeelen technische werken, welke in een land, doorsneden met ijzeren- en landwegen, kanalen en groote rivieren, als uitingen van „verkeersluxe” aangeduid kunnen worden.

Wie echter meent, dat men met deze f 113.900.000.— + f 882.500.000.— of ruim 1 milliard er is, vergist zich ten eenenmale. Reeds nu dringen de bedrijfsautohouders aan op spoedige verbetering van een *deel* van het tertiaire wegennet. Straks volgt de rest. Daarbij dient opgeteld te worden, wat de gemeenten moeten uitgeven voor de verbetering van het plaveisel, het onderhoud van de z.g. traversen, de „doorbraken” van stadsgedeelten wegens niet op het autoverkeer be-

¹⁾ Zie Ec.-St. Ber. van 3 Juni 1931 blz. 506 en van 17 Juni 1931 blz. 552.

²⁾ Over ditzelfde tijdvak droegen de wielrijders ongeveer f 33.000.000 bij tot verbetering van het wegennet; de wanverhouding tusschen deze cijfers van 45 en 33 miljoen ligt voor het grijpen.

¹⁾ Zie het zoo juist verschenen Verslag der Goederentarieffcommissie-de Vries o.a. op blz. 106 en 113.

rekende en te nauwe straten, aanleg van parkeergelegenheden, bezoldiging der verkeerspolitie. Cijfers, welke een beeld geven der gemeentelijke onkosten ontbreken geheel, zij ontsnappen aan elke becijfering. Maar als Ir. Bijl op de vergadering van 2 Maart 1929 van de afdeling Technische Economie van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs mededeelde, dat het jaarlijks *onderhoud* der wegen *alleen* in de Haarlemmermeer als gevolg van het snelverkeer *f* 150.000.— bedroeg, tegenover *f* 30.000.— in vroegere jaren, dan zal men mij wel niet van overdrijving beschuldigen, wanneer ik de kosten van de oncontroleerbare posten in de genoemde 30 jaar eveneens op een milliard stel. Zoodat deze raming leert, dat het milliard nationaal kapitaal wat in een lange reeks van jaren in de spoorwegen gestoken is, bedreigd wordt met vernietiging door investatie van een nieuwe twee milliard in de wegen noodig voor een door het waterstaatsdepartement wenschelijk of noodig geoordeeld wegtransport. Waarbij nog niet eens gerekend is op de jaarlijks terugkerende miljoenspooirwegtekorten, welke steeds grooter zullen worden.

De financiële consequenties van de tot nog toe gevolgde verkeerspolitiek zijn hierbij echter nog lang niet opgesomd. De *Jaarstatistiek van In-, Uit- en Doorvoer* over 1930 wijst uit, dat in dat jaar werden ingevoerd:

auto's personenvervoer ...	12.947	stukks	<i>f</i> 25.606.516,—
andere auto's	731	" "	1.320.429,—
chassis voor personenauto's	593	" "	1.190.418,—
chassis voor andere auto's	6.479	" "	9.424.652,—
andere onderdeelen	3.844.322	KG.	4.404.729,—
motorrijwielen	4.398	stukks	1.874.970,—
auto buitenbanden	262.877	" "	7.206.434,—
auto binnenbanden	184.106	" "	772.431,—
benzine	262.879.506	liter	32.687.659,—
Totaal			<i>f</i> 84.488.238,—

Aangezien de Minister van Waterstaat blijkens de toelichting op de Wegenbegroting voor de komende 25-jarige periode zich als ideaaltoestand voor 1957 voorstelt, dat in dat jaar op elke 30 inwoners een motorvoertuig in Nederland aanwezig zal zijn (tegen een auto op de 76 inwoners in 1932) wijst dit er op, dat in dat jaar de jaarlijksche import afgezien van prijsveranderingen ongeveer $\frac{76}{30} \times f$ 84.000.000,— of *f* 203.000.000,— zal bedragen. Hierbij is nog niet eens gerekend op het bevolkingsaccres in dien tijd, waardoor het bedrag nog hooger zal worden.

* *

Is in het voorgaande nagegaan hoe de spoorwegtekorten ontstaan zijn en daarbij de vraag reeds zijdelings beantwoord, dat zij te vermijden waren geweest, indien door de Regeering een andere verkeerspolitiek ware gevolgd dan die, welke, zoo er op doorgegaan wordt, tot allerlei onheilen voor de Nederlandsche Spoorwegen, maar niet minder voor den Staat, moet leiden; de derde vraag welke ik in den aanhef stelde, vond nog geen behandeling, nl. deze: hoe kunnen de tekorten in de toekomst vermeden worden?

Het antwoord kan kort zijn, nl. door het autoverkeer en het railtransport *gelijk* te behandelen zoowel financieel als wettelijk. Wat het eerste betreft door den aanleg en het onderhoud van het wegennet meer dan tot nu toe door de gebruikers te laten betalen, door het motorverkeer in te deelen in de regeling van het verkeer te land, dus door invoering van concessien (vergunningen) zoowel voor autobus- als voor vrachtautodiensten, oplegging van vervoersplicht, schadevergoedingsplicht, regeling der rust- en diensttijden, enz., dat geen „belemmeringen” zijn, doch regelingen om te komen tot geordende toestanden. In het kort kan men zeggen, dat gestreefd dient te worden om het

rail- en het wegvervoer dezelfde plichten op te leggen, dezelfde rechten en dezelfde lasten. Ongetwijfeld zal dan blijken, dat menig autobedrijf van thans op onzuivere basis is opgebouwd, vegeteert ten koste van andere bestaande vervoersondernemingen en van de gemeenschap. Deze economisch schadelijke ondernemingen zullen verdwijnen, de op gezonde basis opgebouwde bedrijven zullen blijven bestaan en in samenwerking en in *gezonde* concurrentie met de ijzeren wegen, het landverkeer blijven bedienen. De spoorwegen, ontlast van de *unfaire* concurrentie, krijgen dan een bestaanskans en zullen deze wel tot nut van de Nederlandsche gemeenschap blijven uitoefenen.

De vraag is nog, hoe zal de uitwerking van dit beginsel er uit moeten zien? De Staatscommissie-Patijs is in gebreke gebleven een afdoend antwoord te geven. Men moet dus het oog slaan naar wat het buitenland, waar men voortvarender was, te zien heeft gegeven. Met den Minister ben ik het eens, dat wat daar gewrocht is, nog niet ideaal is en dat nog lang niet iedereen bevredigd is. Evenwel dat is geen excuus om in Nederland heelemaal *niets* te doen. De weg, dien men in Duitschland heeft ingeslagen, nl. om het tariefwezen van het versplinterde autobedrijf in te schakelen in dat van de Rijksbaan, was bij voorbaat tot mislukking gedoemd, omdat controle tegen fraudeering mankeerde. Men heeft echter dit theoretische bezwaar in de practijk willen demonstreeren en zal zoo straks met veel verder strekkende plannen, welke reeds gereed liggen, komen. Men probeere in Nederland¹⁾ de tegenwoordige Deutsche regeling dus niet.

Maar wanneer men het goede neemt uit de Duitse, Oostenrijksche en Italiaansche en andere buitenlandsche wetgevingen en ziet wat thans in Engeland en Amerika in voorbereiding is, ook bestudeert hoe men analoge gevallen in Zuid-Afrika en Australië reeds onder de oogen gezien heeft, dan komt men toch wel tot een oplossing, welke logisch voortvloeit uit de stelling, welke ik aan het slot van mijn artikel in het nummer van 2 Maart jl. van dit weekblad neerschreef, nl.:

„Gelijke plichten, gelijke rechten voor alle verkeersmiddelen, opgelegd door een Overheid, welke geoutilleerd is op een wijze, welke het nemen van onjuiste beslissingen uitsluit, althans tot een minimum beperkt, met een behoorlijke controle op de uitvoering der voorschriften. Ziedaar de richting, waarin het verkeerswezen in elk cultuurland zich zal moeten ontwikkelen. Ten spijt van die enkele liberaal-anarchistische eenzijdige belanghebbenden, die in elke bindende regeling voor den enkeling, het onderwerpen van dezen aan de gemeenschap, een schadelijke en onduldbare „belemmering” willen zien.”

Over de details der gewenschte regeling thans te gaan strijden heeft geen zin. Er zijn vele wegen, die naar Rome leiden. Het is niet te ontkennen dat Waterstaat, welke de enge meening koesterde „dat Nederland er niet was voor de spoorwegen”, niet handelde naar de uitspraak van Winston Churchill als Chancellor of the Exchequer in the House of Commons op 24 April 1928: „It is the duty of the State to hold the balance even between road and rail”, doch het motorverkeer te veel den vrijen gang liet, te veel begunstigde en daardoor voor de spoorwegen toestanden schiep, welke *moesten* leiden tot tekorten welke steeds grooter zullen worden en uiteindelijk moeten leiden tot vernietiging der spoorwegen tot schade der gemeenschap. Tenzij alsnog krachtig worde ingegrepen en een geheel andere koers worde ingeslagen, welke mag staan in het teeken van: Nederland is er mede voor *zijne* spoorwegen, gelijk omgekeerd *de spoorwegen zijn voor Nederland*.

S. A. REITSMA.

¹⁾ En ook niet in Indië, gelijk Ir. Staargaard 12 Februari jl. in den Volksraad voorstelde.

DE RIJKSMIDDELEN.

Vergeleken met de betrekkelijk gunstige maand Februari stelde de loop der middelen in de derde maand van het jaar teleur. De gewone middelen brachten ditmaal *f* 34.702.400 op (in Februari j.l. kwam *f* 37.970.600 binnen) tegen *f* 37.949.100 in Maart 1931 en vertoonden mitsdien een achteruitgang van *f* 3.246.700. De totale opbrengst bleef voorts *f* 148.300 bij de raming ten achter. Indien de grondbelasting en de personeele belasting, waarvan de oude belastingjaren in de eerste maanden van het vorige jaar nog ruime baten opleverden, buiten beschouwing blijven, wordt de vergelijking voor 1932 iets gunstiger. Het nadeelig verschil ten opzichte van de opbrengst van Maart 1931 daalt in dat geval tot *f* 2.635.500, terwijl voor wat de raming betreft op een tekort van slechts *f* 124.500 valt te wijzen.

Verreweg de meeste middelen vertoonden een lager opbrengstcijfer. Een uitzondering maken alleen de dividend- en tantiëmebelasting, de rechten op den invoer, de zoutaccijns, de gedistilleerdaccijns, de suikeraccijns en de tabaksaccijns.

De totaal-opbrengst over het eerste kwartaal beliep *f* 104.106.800, d.i. *f* 11.677.000 minder dan in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar en *f* 445.300 minder dan het evenredig deel der raming. Indien dezelfde correctie als bij de maandopbrengst wordt toegepast, wordt echter de verhouding voor het loopende jaar beduidend gunstiger; immers, de overige middelen hebben *f* 3.690.800 minder opgeleverd dan in de eerste drie maanden van 1931 en zijn slechts *f* 196.300 beneden de raming gebleven.

De grondbelasting en de personeele belasting brachten in de afgelopen maand resp. *f* 122.400 en *f* 438.800 minder op. Door de ingrijpende wijziging, die de nieuwe financiële verhouding tusschen Rijk en Gemeenten op de baten, welke het Rijk uit deze middelen ontvangst, heeft uitgeoefend, is deze vergelijking echter van weinig waarde. De ontvangsten uit de grondbelasting bleven in het 1e kwartaal *f* 278.700 bij de raming ten achter. Voor wat de personeele belasting betreft, is in den middenstaat geen opbrengst meer geraamd.

De inkomstenbelasting wees een lager opbrengstcijfer aan van *f* 433.500, waardoor het accres van Februari weer grotendeels verloren ging. Gerekend over drie maanden valt een teruggang te constateeren van *f* 645.900. Naar te vreezen is, zal de daling nog heel wat scherper worden, zoodra het nieuwe belastingjaar 1932/1933 invloed op de ontvangsten zal beginnen uit te oefenen. De raming werd in de eerste drie maanden met *f* 3.191.500 overschreden, doch vooreerst is de eerste helft van het jaar voor deze belasting niet ongunstig en voorts moet worden bedacht, dat de raming voor 1932 *f* 10 miljoen lager is gesteld. Ten aanzien van de vermogensbelasting kan hetzelfde worden opgemerkt. In de afgelopen maand kwam *f* 98.800 minder binnen, terwijl over drie maanden een achterstand bij het vorige jaar is ontstaan van *f* 179.400.

De dividend- en tantiëmebelasting gaf tegen de verwachting in een surplus, zij het tot het niet zeer belangrijke bedrag van *f* 19.200. Het is echter duidelijk, dat dit accres aan toevallige omstandigheden moet worden toegeschreven. Het eerste kwartaal heeft in totaal reeds *f* 342.300 minder opgeleverd. Zooals wij reeds meerdere malen hebben uiteengezet, zijn wij tegenover den verderen loop van dit middel zeer sceptisch gestemd. Of dit inzicht juist is, kan eerst blijken tegen het midden van het jaar, waarin de goede maanden voor deze heffing vallen. Op dit oogenblik kan de omvang van den invloed der malaise nog niet dan oppervlakkig worden vastgesteld.

De invoerrechten gaven een stijging te zien van

f 394.000. Na de geweldige toeneming in Februari is het niveau thans weer tot een meer normaal peil gezakt. Toch is ook een maandopbrengst van *f* 6.151.100 nog aan den hoogen kant. De oorzaak voor deze hooge ontvangst moet in de verhooging van het tarief van 8 tot 10 pCt., alsmede in de nieuwe benzinebelasting worden gezocht. Tot dusver brachten de invoerrechten *f* 4.028.500 meer op dan in het vorige jaar, doch behalve met het enorme surplus van Februari j.l. moet ook nog worden gerekend met de omstandigheid, dat het geraamde opbrengstcijfer voor 1932 feitelijk met *f* 26 miljoen moet worden verhoogd. Dat het met den buitenlandschen handel niet goed gaat, ziet men overigens uit de voortdurende inzinking van het statistiekrecht, welk betrekkelijk klein middel blijkbaar nog steeds kan dalen en ditmaal met niet minder dan *f* 109.700 terugliep.

De accijnsen gaven een onderling verschillend beeld te zien. De zoutaccijns bracht *f* 29.300 meer op, doch de ontvangsten waren in het begin van 1931 buitengewoon laag. De geslachtaccijns blijft door de daling der veeprijzen afbrokkelen; ditmaal beliep het decrees *f* 184.400. Van een invloed der contingenteteering is nog niet veel te bespeuren. De wijnaccijns gaf *f* 51.800 minder, vermoedelijk een gevolg van vertraging in de betaling van een crediettermijn. Daarentegen verschafte de gedistilleerdaccijns *f* 121.400 meer, doch daar de maand Maart in 1932 vijf verschijndagen van den crediettermijn telde tegen vier in 1931, blijkt deze accijns per slot van rekening heel wat trager te hebben gevloeid dan in Maart 1931. Het bier leverde *f* 117.400 minder op. De verminderde koopkracht, in verband met de malaise, doet zich bij deze genotmiddelen sterk gevoelen. Aan suikeraccijns werd *f* 365.600 meer ontvangen, wat te meer bevreemdt, daar de maand Maart ditmaal slechts vier betaaldagen bevatte tegen vijf in het vorige jaar. Tenslotte moge nog worden gewezen op den tabaksaccijns, die ditmaal weer een hoogere inkomst gaf (*f* 423.000 meer).

De conjunctuurbelastingen stelden opnieuw teleur. De zegelrechten daalden met niet minder dan *f* 1.129.100, waarvan *f* 252.400 op rekening van de beursbelasting komt. Minder transacties ter beurze en lagere opbrengst van het effectenzegel zijn de aanwijsbare oorzaken van dit ongunstig resultaat, waarbij bovendien moet worden bedacht, dat de ontvangsten van Maart 1931 bijzonder hoog waren. De registratierechten vertoonden slechts een klein decrees (van *f* 88.100). Deze belasting heeft reeds onmiddellijk bij het intreden der crisis een scherpe daling ondergaan, doch blijkt ook nu nog niet op het „technisch minimum” te zijn aangeland.

Bij de successierechten begint de malaise thans voelbaar door te werken. De afgelopen maand leverde *f* 1.626.400 minder op, waardoor het nadeelig verschil over de eerste drie maanden tot *f* 2.112.300 steeg. Ook de loodsgelden liepen nog in opbrengst terug; gerekend over drie maanden bedroeg de daling *f* 253.500.

De inkomsten ten bate van het „Leeningfonds” daalden van *f* 4.940.700 tot *f* 4.698.700. Aan tabaksaccijns op sigaretten kwam in de afgelopen maand *f* 422.000 binnen en in het eerste kwartaal *f* 1.307.600.

Voor het „Wegenfonds” kwam *f* 645.300 binnen, waarvan *f* 616.200 wegenbelasting en *f* 29.100 rijwielbelasting. In de eerste drie maanden kwam aan dit fonds ten goede *f* 1.952.600 (het vorige jaar *f* 1.639.100).

De inkomsten van het „Gemeentefonds” beliepen in Maart 1932 *f* 7.517.200, waarvan *f* 6.965.800 gemeentefondsbelasting en de rest opcenten vermogensbelasting. In totaal werd tot dusver ten bate van het fonds ontvangen *f* 23.091.800. Langzamerhand begint in dit fonds eenige teekening te komen.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

VOÓR HET DERDE BOLSJEWISTISCHE VOORJAAR.

Prof. B. Brutzkus te Berlijn schrijft ons:

Volgens de officiële gegevens moeten dit voorjaar reeds 62 pCt. van de boerenbedrijven gecollectiveerd zijn. In 1931 kwam twee derden van de totaal bebouwde oppervlakte van het heele land voor rekening van de Kolchozen (collectieve bedrijven) en Sovchozen (staatsbedrijven); in 1932 moet dit percentage nog verder toenemen. „Deze overwinning van het socialisme op het gebied van den landbouw, welke de belangrijkste en de moeilijkste taak van de proletarische revolutie tot oplossing brengt, is van wereldbeteekenis”, zoo lezen wij in de richtlijnen van het politieke bureau, belast met de samenstelling van het tweede vijfjarenplan.

Wanneer men echter de indrukwekkende officiële verklaringen buiten beschouwing laat en de werkelijkheid in Sovjet-Rusland iets nauwkeuriger beschouwt, dan blijkt, dat de door geweld en terreur op den landbouw behaalde overwinning niet een normale ontwikkeling van de landbouwproductie, zelfs niet eens het onontbeerlijke brood voor de bevolking waarborgt.

Deze overwinning van het communisme in den landbouw heeft eigenlijk slechts één resultaat van betekenis opgeleverd, waaraan de Regeering ongetwijfeld de grootste waarde hecht; het heeft haar machtspositie op het platteland zeer aanzienlijk versterkt. De samenvoeging van de boerenbedrijven in collectieve bedrijven, die geen feitelijke, zelf-besturende coöperatieve vereenigingen zijn, doch door aangestelde communisten worden beheerd, biedt aan de regeering veel grootere mogelijkheden dan vóór de collectivisatie om over de landbouwproducten vrij naar eigen goedvinden te beschikken. Volgens berichten in de Sovjet-pers moeten de Regeeringsorganisaties tot Januari ongeveer 5 pCt. meer graan ingevorderd hebben dan het jaar tevoren, terwijl de regeering in 1930/31 in staat was om op 22,5 miljoen ton graan beslag te leggen, een hoeveelheid, die reeds bijna overeenkomt met die, welke vóór den oorlog op de markt werd aangevoerd. Daarbij moet men er nog rekening mede houden, dat in het vorige jaar ongeveer 25 pCt. van het verkregen graan op de binnenlandsche verzamelaarsplaatsen was blijven steken en op groote schaal voor de regeering verloren is gegaan. Dit jaar zou het evenwel mogelijk zijn geweest bijna al het graan naar de spoorwegstations te brengen. Met deze resultaten kan de Sovjet-regeering feitelijk tevreden zijn, daar toch de graaninzameling in 1930/31 in overeenstemming met den recordoogst van 1930 eveneens een hoogtepunt heeft bereikt; twee jaren na elkander komen dergelijke recordoogsten echter niet voor. Het schijnt, dat ook de uitvoer van graan dit jaar niet ten achter blijft bij dien van het vorige.

Van het grootste belang is de vraag, of ook de bevolking met een dergelijken gang van zaken, waarbij over al haar voortbrengselen vrij door de regeering wordt beschikt, tevreden zal zijn. Komt de omvang van de door den staat in beslag genomen landbouwproducten overeen met de feitelijke voorraden, of zal de plattelandsbevolking weder, zooals tijdens het oorlogscommunisme, voor het gevaar van hongersnood komen te staan?

Steeds duidelijker blijkt, dat dit gevaar niet denkbeeldig is. Tegenover de recordhoeveelheden van den in beslag genomen oogst staat dit jaar niet een recordoogst, doch een misoogst. Eerst in Januari 1932, toen de inbeslagneming van den oogst reeds ten einde liep, kon men uit de redevoeringen van den voorzitter van het Uitvoerend Comité, Kalinin, en van den voorzitter van Volkscommissarissen, Molotov, opmaken; dat de oogst in het achter-Wolgagebied, Baschkirië, Oeral, West-Siberië en Kasakstan (Kirgezië), in 1931 mislukt was, waarbij Kalinin genoodzaakt was te erkennen, dat de mechanisatie van den

landbouw voorloopig nog niet in staat was, om de schadelijke gevolgen van droogte te voorkomen. In de voltallige vergadering van de Centrale Contrôlecommissie van begin Februari werd verklaard, dat, met betrekking tot de zomertarwe (de voornaamste graansoort van het Zuid-Oosten), de bebouwde oppervlakte 91 pCt. van de in het plan voorziene oppervlakte, de oogst daarentegen slechts 60 pCt. van de in het plan begroote hoeveelheid bedroeg.

Op 17 Februari 1932 zag eindelijk de beschikking van den Raad van Volkscommissarissen en van het Centrale Uitvoerend Comité van de partij het licht: „Over de inzameling van het zaaimateriaalfonds in de Kolchozen van de Unie, evenals over de maatregelen ter voorziening van de door droogte getroffen gebieden met zaaimateriaal en voedsel.” In deze beschikking lezen wij het volgende: „Omdat de Oostelijke gebieden van de Unie verleden jaar door droogte werden getroffen en vele Kolchozen en Sovchozen in deze streken dientengevolge niet in staat zijn, om uit eigen middelen het geheele benodigde zaaimateriaal voor den voorjaarsuitzaai ter beschikking te stellen en ten deele ook met moeilijkheden bij de voedselvoorziening te kampen hebben, wordt haar een renteloze leening voor zaaimateriaal en voedsel verstrekt, dië in den herfst van 1932 in natura moet worden teruggegeven. De totale hoeveelheid van deze leening in natura zou 53½ miljoen poed (880.000 ton) bedragen, waarvan 39 miljoen poed voor de kolchozen en 14½ miljoen voor de Graan-, Zaaimateriaal- en Veeveelt-Sovchozen”. Op deze wijze was de Regeering, die zoo juist voor de gansche wereld een breed opgezet tweede vijfjarenplan had aangekondigd, genoodzaakt te erkennen, dat de plattelandsbevolking in uitgestrekte streken van de Unie, waarvan eerst een enorme hoeveelheid graan was ingezameld, zelf steun in den vorm van zaaimateriaal en voedsel nodig heeft, d.w.z. dat de bevolking van deze streken practisch gebrek lijdt.

Een dreigend spook voor de toekomst van den landbouw is ook de toestand van passiviteit, waarin de plattelandsbevolking na haar gedwongen collectivisatie schijnt weg te zinken. Onder het stelsel van den socialistischen landbouw is men er zelfs niet zeker van, dat de oogst, wanneer deze te velde staat, ook zal worden ingehaald. Het is gebleken, dat in 1930 15 pCt. van den oogst op de akkers is gebleven. Men kan zich moeilijk voorstellen, dat iets dergelijks in particuliere boerenbedrijven zou kunnen geschieden. Voor dit verschijnsel wilde men destijds de verklaring vinden in het tekortschieten van de krachten der bevolking ten opzichte van het binnenhalen van den buitengewoon overvloedigen oogst. In 1931 was de oogst zeer schaarsch; de toestand is echter in dit opzicht niet beter geworden. In de voltallige vergadering van de Centrale Contrôlecommissie van Februari jl. werd medegedeeld, dat in de collectieve bedrijven 15—20 pCt., zelfs tot 40 pCt. van de te velde staande gewassen op de akkers was blijven liggen.

Even zorgeloos staan de collectieve bedrijven ten opzichte van de zaai-campagne. De Sovjet-pers staat thans vol klachten over de bevolking, welke geen zaaimateriaal ter beschikking wil stellen. Men hoopt 30 pCt. van de met zomerzaai te bebouwen oppervlakte der collectieve bedrijven mechanisch te bewerken, 70 pCt. moet echter met paarden worden bewerkt. De collectieve bedrijven zorgen echter niet voor het benodigde voer van het trekvee. De bevolking beschouwt het bedrijf, alsof dit haar nauwelijks raakt, en de regeering moet steeds opnieuw met dwangmaatregelen in grijpen, om het meest noodzakelijke toestand te brengen.

De toestand in de z.g. „graanfabrieken” van de sterk gemechaniseerde staatsbedrijven, welke de Sovjet-regeering in de steppen heeft opgericht en waarin zij een nieuwen vorm van den echten socialistischen landbouw zag, is na drie jaar wellicht nog minder bevredigend dan in de collectieve bedrijven. Het

is in drie jaren echter wel mogen gelukken om een groote bebouwde oppervlakte te verkrijgen. In 1929 bedroeg de bebouwde oppervlakte van de graanfabrieken 157.000 H.A., in 1930 1.150.000 H.A. en in 1931 reeds 4.284.000 H.A. Dit is echter het eenige resultaat van de graanfabrieken.

Het ontginnen van deze nieuw bebouwde oppervlakten kostte veel meer dan oorspronkelijk werd beëraamd, en wel ruim 300 Roebel per H.A. De dure machines (tractors, maaidorschmachines) zijn zoo snel versleten, dat zij nauwelijks twee jaren mee kunnen. Bovendien zijn de oogsten zeer laag. In 1929 was de gemiddelde oogst van de graanfabrieken per H.A. slechts 550 KG. of 25 pCt. lager dan het gemiddelde voor het Rijk; in het voorspoedige jaar 1930 slechts 700 KG. of 18 pCt. lager dan het gemiddelde voor het Rijk en in 1931 slechts 400 KG. Tengevolge van deze geringe opbrengsten konden de graanfabrieken geen rol van betekenis bij de graanvoorziening van de markt spelen.

In dit voorjaar verkeerden de zooveel geprezen graanfabrieken in een déplorabelen toestand. Zooals het bovenaangehaalde besluit van den Raad van Volkscommissarissen en van het Centrale Uitvoerende Comité van de partij zegt, lijdt een aanzienlijk deel van de graanfabrieken gebrek aan zaaimateriaal en voedingsmiddelen. In Februari was nog niet de helft van het benodigde zaaimateriaal (48 pCt.) in deze fabrieken voorbereid en slechts ruim de helft (54 pCt.) van de tractors waren gerepareerd (Izvestija van 11 Maart 1932), terwijl in de Zuidelijke steppen reeds in de tweede helft van Maart wordt gezaaid. De toestand is zoo moeilijk, dat van het oorspronkelijk plan om de bebouwde oppervlakten van de graanfabrieken in het loopende jaar tot 9 miljoen H.A. te vergrooten, moest worden afgezien; men stelt zich alleen nog maar ten doel om de in 1931 bebouwde oppervlakte van 4,3 miljoen H.A. te handhaven. De uitbreiding van de bebouwde oppervlakten van de graanfabrieken is dus tot staan gekomen.

Volgens het algemeene oordeel van de Sovjet-pers, is de buitengewoon lage oogst van de graanfabrieken in 1931 niet alleen het gevolg van de ongunstige weersgesteldheid, doch ook van de daarin heerschende wanorde en de slordige bebouwing van de akkers. Men moest dit wel officieel toegeven. Op 19 November 1931 werd de volgende, door den voorzitter van den Raad van Volkscommissarissen, Molotov, en door Stalin geteekende, kennisgeving „over de werkzaamheden van de staatsgraanbedrijven” in de kranten opgenomen: „Het door de Contrôlcommissie verrichte onderzoek naar het werk van de Sovchozen der Zernosovchozvereniging en van de andere stelsels (behalve de suiker) heeft een verregaande ondeskundigheid en een ongeoorloofde, misdadige behandeling van den staatseigendom aan het licht gebracht. De verliezen bij de inzameling, het dorschen en het vervoer van den oogst zijn buitensporig groot. De kwaliteit van de producten is absoluut onbevredigend en van de in de Sovchozen aanwezige moderne technische middelen wordt geen voldoende gebruik gemaakt, om de opbrengst van den oogst te vergrooten.” De leider van de graanfabrieken werd derhalve ontslagen en veertig leiders van Sovchozen werden streng gestraft. Deze massale bestraffing bewijst, dat hier in wezen het stelsel schipbreuk heeft geleden.

Alhoewel de Sovjetregering in haar vergaderingen de groote resultaten van den socialistischen landbouw prijst, verkeert deze landbouw in zijn beide vormen, die van de collectieve bedrijven en die van de Sovchozen in het derde bolsjewistische voorjaar inderdaad in de hevigste depressie, en deze crisis wordt in officiële stukken, evenwel slechts in die, welke voor binnenlandsch gebruik zijn bestemd, officieel toegegeven.

AANTEKENINGEN.

Gemeenteleeningen.

In het artikel „De schuldenlast der gemeenten”, voorkomende in E.-S. B. van 18 November 1931, werd een en ander medegedeeld over de toeneming van het bedrag van de gevestigde schulden der gemeenten in het tijdvak van 1 Jan. 1924 tot 1 Jan. 1929. De in dit artikel opgenomen gegevens waren ontleend aan de door het Centraal Bureau voor de Statistiek bewerkte „Statistiek der gemeentefinanciën 1929”. Wel stelt de sindsdien verschenen statistiek over het jaar 1930 in staat de verdere toeneming van dien schuldenlast na te gaan en wel tot 1 Januari 1930, doch meer recente gegevens betreffende de *openstaande* schulden der gemeenten zijn nog niet beschikbaar.

Betreffende de *nieuw gesloten* leeningen zijn wel latere gegevens bekend. De in het Maandschrift van het Centraal Bureau driemaandelijks voorkomende statistiek dezer leeningen stelt in staat hieronder de voornaamste cijfers te vermelden betreffende de nieuw gesloten gemeenteleeningen in de jaren 1929, 1930 en 1931. Door de groote koersschommelingen in dit tijdvak, als gevolg waarvan veel gemeenten konden overgaan tot conversie van het openstaand bedrag der leeningen met een hoog rentetype en niet het minst door de aan het eind van 1931 gerezen moeilijkheden voor de gemeenten om geld te verkrijgen voor de financiering van haar kapitaalsuitgaven, is het verloop der cijfers in deze jaren wel merkwaardig.

In een eerste staatje worden de bedragen vermeld, al dan niet opgenomen bij Rijksinstellingen door bemiddeling van den Centralen Beleggingsraad in de tot halfjaren herleide tijdvakken, waarbij telkens het aantal gemeenten wordt genoemd, dat deze leeningen heeft aangegaan.

Perioden	Aantal gemeenten, die gelden hebben opgenomen	Opgenomen bedrag		
		Bij Rijksinstellingen	Elders	In totaal
		In duizendtallen guldens		
1e halfjaar 1929	300	14.503	65.694	80.197
2e „ 1929	387	26.010	46.777	72.787
1e „ 1930	376	45.198	85.052	130.250
2e „ 1930	394	34.836	96.307	131.143
1e „ 1931	352	21.867	192.631	214.498
2e „ 1931	403	15.322	134.602	149.924

Het hoogste bedrag, dat bij Rijksinstellingen werd opgenomen door bemiddeling van den Centralen Beleggingsraad, welk lichaam is ingesteld bij de wet van 29 December 1928 (Stbl. No. 507) en 1 Januari 1929 zijn werkzaamheden aanving, wordt aangetroffen voor het 1e halfjaar 1930, terwijl voor de elders gesloten leeningen en voor het in totaal opgenomen bedrag het 1e halfjaar 1931 de hoogste cijfers heeft.

In staat 2 worden de sinds 1 Januari 1929 door de gezamenlijke gemeenten geleende bedragen voor elk halfjaar gesplitst naar de doeleinden, waarvoor geleend is, waarbij de onderscheiding gevolgd is, die sinds 1924 geldt voor de gemeentebegrotingen en -rekeningen.

Voor elke periode is bovendien het totaal der leeningen verdeeld naar een zestal bevolkingsgroepen, waarbij de aandacht erop wordt gevestigd, dat deze groepenindeeling voor de jaren 1929 en 1930 verband houdt met het aantal inwoners der gemeenten volgens de uitkomsten der volkstelling op 31 December 1920 en voor het jaar 1931 met het aantal inwoners volgens de voorloopige uitkomsten der volkstelling op 31 December 1930. De wijzigingen in de groepenindeeling kunnen worden nagegaan door vergelijking van de in de kolommen 5 en 6 tusschen haakjes geplaatste cijfers, die het aantal gemeenten voorstellen tot elke groep behoorend op 1 Juli 1930 en op 1 Januari 1931.

De totaalcijfers voor elke periode van dezen staat zijn niet gelijk aan de cijfers van de overeenkomstige

2. Nominaal bedrag der geconsolideerde leeningen, verdeeld naar de doeleinden (in duizendtallen guldens).

Doeleinden ¹⁾	Perioden					
	1e halfjaar 1929	2e halfjaar 1929	1e halfjaar 1930	2e halfjaar 1930	1e halfjaar 1931	2e halfjaar 1931
Vroegere diensten	—	2	—	7	—	—
Algemeen beheer	1.348	418	300	1.578	340	450
Openbare veiligheid	246	290	381	899	468	147
Volksgesondheid	4.260	2.588	2.747	5.198	1.256	3.385
Volkshuisvesting	8.971	11.756	8.592	12.273	3.915	7.538
Openbare werken	12.769	10.605	18.275	21.459	16.812	7.615
Eigendommen, niet voor den openbaren dienst bestemd:						
Onderw., kunsten en wetens.	14.722	17.442	26.310	12.351	9.600	15.774
Ondersteuning aan behoef- tigen en werkloozen	6.450	9.071	17.847	26.177	9.206	8.469
Landbouw	1.066	88	440	4.811	558	612
Handel en nijverheid	12	1.503	3	41	23	—
Belastingen	3.542	3.186	2.554	4.304	1.916	2.351
Kasgeldvoorzieningen	—	3	—	—	—	—
Geldleeningen	—	—	2	—	—	—
Conversie	76	349	436	591	522	70
Overige doeleinden	20.904	11.542	38.877	25.532	154.760	73.292
Tot. der gemeenteleeningen.	8.230	4.907	13.414	14.508	18.198	27.980
Tot. der gemeenteleeningen. waarvan voor de groep van gemeenten	82.595	73.750	129.978	129.728	217.574	147.683
boven 100.000 inwoners	42.040	27.270	60.873	(4) 42.000	(6) 136.511	69.955
van 50.001-100.000	13.567	12.630	16.890	(8) 19.341	(12) 30.701	28.812
" 20.001- 50.000	10.431	13.781	30.324	(30) 34.054	(28) 17.357	15.379
" 10.001- 20.000	4.855	4.192	8.355	(64) 10.735	(86) 16.915	15.993
" 5.001- 10.000	6.810	8.628	6.210	(158) 13.966	(173) 7.964	9.137
" minder dan 5.001	4.893	7.248	7.326	(814) 9.632	(773) 8.124	8.405

¹⁾ Voor een nadere omschrijving van de uitgaven ressorteerende onder de verschillende rubrieken zij verwezen naar het begrotingsmodel A der gemeenten, opgenomen in het Provinciaal Blad over 1923 van elk der provinciën. Tot de rubriek „Vroegere diensten” behooren de achterstallige uitgaven van vorige dienstjaren.

periode van het eerste staatje, omdat in de gevallen, waarbij een leening in verschillende gedeelten wordt opgenomen, in staat 2 reeds dadelijk het *totaalbedrag* der leening wordt verantwoord in de periode, waarin voor het eerst gelden worden opgenomen, terwijl in het eerste staatje een dergelijke leening meermalen voorkomt, doch telkens slechts voor het gedeelte, dat in een bepaalde periode wordt opgenomen.

In de rubriek der overige doeleinden moesten in het 2e halfjaar 1931 twee gemeenteleeningen worden verantwoord (resp. ten bedrage van f 15.000.000 en f 2.500.000), waarvoor een splitsing naar de aangegeven doeleinden nog niet mogelijk was. Tevens zijn in deze rubriek opgenomen de leeningen gesloten ten behoeve van electriciteits- en gasbedrijven.

Voor elk der perioden is het bedrag van laatstgenoemde leeningen hieronder vermeld naast de voor andere doeleinden geleende bedragen, waaruit blijkt, dat deze rubriek bijna geheel haar belang ontleent aan deze twee bedrijven en de beide leeningen, hierboven genoemd voor nog onbekende doeleinden geleend.

Perioden	Geleend voor		
	Electri- citeits- bedrijven	Gas- bedrijven	andere doeleinden
	In duizentallen guldens		
1e halfjaar 1929	3.259	3.674	1.297
2e " 1928	3.189	1.559	159
1e " 1930	11.419	1.824	170
2e " 1930	10.999	4.105	204
1e " 1931	16.428	1.715	55
2e " 1931	8.767	1.464	17.749

In staat 2 is voor elke periode het grootste bedrag, voor een der doeleinden ingevuld, vet gedrukt, waaruit onmiddellijk te zien is, dat over alle tijdvakken, behalve over het 2e halfjaar 1929, de grootste bedragen voor conversiedoeleinden zijn besteed. In het thans volgend staatje zijn deze bedragen nog eens gesteld naast de voor andere doeleinden geleende bedragen en naast het totaal van alle leeningen.

In vergelijking tot de andere tijdvakken is het bedrag der conversieleeningen over het 1e halfjaar 1931

zeer groot en bijna twee en een half maal zoo hoog als het voor andere doeleinden in deze periode geleende bedrag.

4 Perioden	Totaal der leeningen	Waarvan bestemd voor	
		conversie doeleinden	andere doeleinden
	In duizentallen guldens		
1e halfjaar 1929	82.595	20.904	61.691
2e " 1929	73.750	11.542	62.208
1e " 1930	129.978	38.877	91.301
2e " 1930	129.728	25.532	104.196
1e " 1931	217.574	154.760	62.814
2e " 1931	147.683	73.292	74.391

Behalve voor conversiedoeleinden en ten behoeve van electriciteits- en gasbedrijven, zijn blijkens de in het tweede staatje opgenomen gegevens door de gezamenlijke gemeenten nog belangrijke bedragen geleend voor eigendommen, niet voor den openbaren dienst bestemd (waaronder de grondbedrijven zijn verantwoord), voor openbare werken, voor onderwijs, kunsten en wetenschappen, en voor volkshuisvesting.

Voor alle tijdvakken blijkt het grootste bedrag geleend te zijn door de gemeenten boven 100.000 inwoners, waartoe voor de jaren 1929 en 1930 Amsterdam, 's-Gravenhage, Rotterdam en Utrecht behooren en voor het jaar 1931 bovendien Groningen en Haarlem. De kleinste bedragen worden aangetroffen over het jaar 1929 voor de groep van 10.001-20.000 inwoners, over het 1e halfjaar van 1930 en 1931 voor de groep van 5001-10.000 inwoners en over het 2e halfjaar van 1930 en 1931 voor de groep van minder dan 5001 inwoners.

Een inzicht in de daling van den rentevoet kan men verkrijgen uit onderstaand overzicht, waarin voor elk kwartaal de door de gemeenten opgenomen bedragen naar enkele rentepercentagegroepen worden verdeeld. Voor de niet tegen den parikoers gesloten leeningen is telkens berekend, hoe groot de rentevoet zou geweest zijn, wanneer deze leeningen tegen parikoers waren uitgegeven. Tevens zijn in dit staatje de verhoudingscijfers vermeld t.a.v. het totaalbedrag, dat in elke periode is opgenomen.

5. Perioden	Verdeeling naar rentepercentages												
	Ben. 4 1/2 %	4-4 1/4 %	4 1/4-4 1/2 %	4 1/2-4 3/4 %	4 3/4-5 %	5-6 %	Totaal der leeningen	Ben. 4 %	4-4 1/4 %	4 1/4-4 1/2 %	4 1/2-4 3/4 %	4 3/4-5 %	5-6 %
	Absolute cijfers in duizendtallen gulden						In % van het totaal						
1e kwartaal 1929	—	6	5	61.961	3.761	161	65.895	—	0,01	0,01	94,03	5,71	0,24
2e " " "	—	57	27	7.169	6.526	523	14.302	—	0,40	0,19	50,13	45,63	3,65
3e " " "	88	20	102	14.776	9.883	1.674	26.544	0,33	0,07	0,39	55,67	37,23	6,31
4e " " "	—	17	1.006	36.118	6.000	3.102	46.244	—	0,04	2,18	78,10	12,97	6,71
1e kwartaal 1930	—	68	10.333	74.801	17.340	2.911	105.453	—	0,07	9,80	70,93	16,44	2,76
2e " " "	—	—	6.354	12.228	5.776	440	24.797	—	—	25,62	49,32	23,29	1,77
3e " " "	—	25.048	3.288	30.694	12.987	295	72.312	—	34,64	4,55	42,44	17,96	0,41
4e " " "	48	28.231	2.852	24.765	2.839	96	58.831	0,08	47,99	4,85	42,09	4,83	0,16
1e kwartaal 1931	10	47.978	3.700	19.482	519	125	71.815	0,01	66,81	5,15	27,13	0,72	0,18
2e " " "	29	125.157	9.554	7.785	150	8	142.683	0,02	87,72	6,69	5,46	0,11	0,00
3e " " "	27	88.541	12.743	5.912	1.071	—	108.295	0,02	81,76	11,77	5,46	0,99	—
4e " " "	32	11.086	7.689	6.998	1.930	13.892	41.629	0,08	26,63	18,47	16,81	4,64	33,37

Voor elke periode zijn de hoogste bedragen wederom vetgedrukt. Deze hoogste bedragen komen tot en met het 3e kwartaal 1930 voor in de groep van 4 1/2—4 3/4 pCt., daarna tot en met het 3e kwartaal 1931 in de groep van 4—4 1/4 pCt. en vervolgens voor het 4e kwartaal 1931 in de groep van 5—6 pCt. De groote schommelingen in den rentevoet der gemeenteleeningen komen vooral tot uitdrukking in de verhoudingscijfers. De moeilijkheden, die de gemeenten in den loop van dit laatste kwartaal ondervonden bij het plaatsing zoeken harer leeningen, hadden ten gevolge, dat het rentetype der meeste leeningen met een vol per cent opliep.

Opgemerkt zij, dat in bovenstaande staatjes geen melding is gemaakt van de door het Rijk of de provinciën aan de gemeenten verstrekte voorschotten. Sinds 1 Januari 1929 komen ook hieromtrent gegevens voor in de hierboven reeds vermelde driemaandelijke statistiek. Het bedrag van de sindsdien door het Rijk verstrekte voorschotten is hieronder vermeld, verdeeld naar rentepercentages.

6. Perioden	Nominiaal bedrag der Rijksvoorschotten, verdeeld naar rentepercentages (in duizendtallen gulden).						
	Renteloos	Beneden 4 %	4-4,5 %	4,5-5 %	5-6 %	6 % en hooger	Totaal
1e halfj. '29	68	52	1251	1407	1500	—	(142) 4279
2e " '29	21	—	822	2689	1330	28	(137) 4890
1e " '30	249	1	723	2251	905	5	(187) 4134
2e " '30	70	—	437	4957	237	17	(136) 5717
1e " '31	140	—	368	6273	581	1	(158) 7364
2e " '31	107	299	—	10036	105	—	(154) 10548

Provinciale voorschotten werden alleen renteloos verstrekt en wel in 1929 aan 3 gemeenten tot een bedrag van f 5091 en in 1931 aan 4 gemeenten tot een bedrag van f 80.649.

Het aantal gemeenten, dat een Rijksvoorschot ontving, is voor elk halfjaar tusschen haakjes vóór het totaalbedrag geplaatst. Verder zij opgemerkt, dat in de kolom renteloos ook de voorschotten begrepen zijn, die dit slechts gedurende enkele jaren zijn, en waarvoor in de volgende jaren een telkens stijgende rente moet worden betaald tot het maximum van 4 pCt. bereikt is. Het hoogste bedrag wordt voor het eerste halfjaar 1929 aangetroffen in de groep van 5—6 pCt. en voor de volgende halfjaren in de groep van 4,5—5 pCt. De verlaging van de rente der landarbeidersvoorschotten van 4 naar 3 pCt. met ingang van 1 Augustus 1931 is merkbaar uit de bedragen in de kolommen 3 en 4 over het 1e en 2e halfjaar 1931.

De verdeeling der Rijksvoorschotten naar de doeleinden is hieronder vermeld in duizendtallen gulden:

Onder algemeen beheer worden verantwoord de Rijksvoorschotten verleend aan gemeenten tot dekking van tekorten op den gewonen dienst, onder volksgezondheid de voorschotten tot aanleg van waterleidingen, onder volkshuisvesting die tot uitvoering der woningwet, onder eigendommen, niet voor den openbaren dienst bestemd die ten behoeve van bebossching van woeste gronden en onder landbouw die tot uitvoering der landarbeiderswet en tot stichting van boerderijen op woeste grond.

7. Doeleinden 1)	Perioden					
	1e halfj. 1929	2e halfj. 1929	1e halfj. 1930	2e halfj. 1930	1e halfj. 1931	2e halfj. 1931
Algemeen beheer	—	—	—	22	36	17
Volksgezondheid	—	69	—	—	—	—
Volkshuisvest...	18.164	4.340	4.160	14.987	7.726	6.908
Eigendomm. niet voor den openbaren dienst bestemd	9	9	1.109	5	46	18
Landbouw	797	604	826	447	378	345
Totaal....	18.970	5.022	6.095	15.460	8.187	7.288

1) Zie noot 1 bij staatje 2.

Voor het verschil tusschen het totaalbedrag der Rijksvoorschotten, verdeeld naar de doeleinden en naar de rentepercentages geldt dezelfde oorzaak als hiervóór werd vermeld ten aanzien der gewone leeningen. Alleen moge hieraan worden toegevoegd, dat in het zevende staatje niet zijn begrepen de gedeelten der voorschotten, die reeds vóór 1929 werden opgenomen, zoodat dit cijfer tot uitdrukking brengt het bedrag der Rijksvoorschotten, waarover van 1 Januari 1929 af hoogstens nog kan worden beschikt en waarop sinds dien datum geheele of gedeeltelijke uitbetaling plaats vond.

Verreweg het grootste gedeelte der Rijksvoorschotten blijkt verleend te zijn ten behoeve van de volkshuisvesting, terwijl de provinciale voorschotten in hoofdzaak zijn verstrekt ten behoeve van den aanleg van wegen.

Voor meer uitvoerige gegevens betreffende de nieuw gesloten leeningen (met inbegrip van de Rijksvoorschotten) moge verwezen worden naar het reeds hiervoor genoemde Maandschrift 1) van het Centraal Bureau voor de Statistiek, waarin bovendien bijzonderheden voorkomen betreffende de kaspositie der gemeenten, alsmede de overeenkomstige gegevens voor het Rijk en voor de gemeenten.

1) Wegens plaatsgebrek zijn de gegevens over het 4e kwartaal 1931 bekort opgenomen in de Februari-afl levering van dit Maandschrift en op verzoek van het Centraal Bureau meer uitgebreid in het Weekblad voor Gemeentebelangen van 18 Maart 1932.

V.

De nieuwe Amerikaanse bankwet. (De Glass-Steagall Act).

De ongunstige toestand in het Amerikaanse bankwezen en bedrijfsleven heeft aanleiding gegeven tot een aantal maatregelen, die men als volgt kan samenvatten. 1)

- 1o. De Glass-Steagall Act.
- 2o. De oprichting van de National Credit Association en de Reconstruction Finance Corporation, de anti hoarding campagne, het garanderen van bankdeposito's enz.
- 3o. De Steagall Bill, die ten doel heeft financiële steun aan den landbouw te verleenen.

1) Zie N.R.C. van 13 April, Avondblad B.

Het doel van de Glass-Steagall wet is tweëerlei. In de eerste plaats het vertrouwen in de banken te herstellen en het opgepotte geld weer in circulatie te brengen, en verder storingen in het Amerikaansch credietsysteem, tengevolge van een plotselinge terugtrekking van goud door het buitenland, te voorkomen. In het nummer van „Die Bank” van 30 Maart jl. treffen wij een artikel aan over deze wet, waaraan wij het volgende ontleenen:

De Glass-Steagall wet bevat in hoofdzaak twee belangrijke punten in drie paragrafen. De twee eerste paragrafen breiden de disconteeringsbevoegdheid van de Federal Reserve banken uit, de derde paragraaf maakt het gebruik van obligaties van de Ver. Staten tot dekking van de circulatie mogelijk.

De eerste bepaling van de wet is van blijvenden aard. Zij stelt de „member banks” in staat zelfs dan, nog een beroep te doen op de Federal Reserve banken, wanneer zij reeds alle discontabele wissels (eligible paper) bij de Reserve banken hebben verdisconteerd. Tot dit doel moeten er groepen van vijf of meer banken worden gevormd, waarvan het grootste deel onafhankelijk van elkaar is, die alle in hetzelfde Fed. Reserve district zijn gevestigd en leden van het Federal Reserve stelsel zijn. Deze groepen kunnen dan van de Reserve banken op eigen accept leenen en met deze bedragen credieten verleen en aan de leden van de groep tegen afgifte van onderpand. De aansprakelijkheid van elk lid van de groep ten opzichte van de bij de Fed. Reserve banken opgenomen bedragen wordt bepaald door de verhouding tusschen zijn deposito's en de totale deposito's van de groep. Bij wijze van uitzondering kan een groep uit minder dan vijf banken bestaan, wanneer haar totale deposito's meer dan 10 pCt. van de deposito's van alle leden van het Federal Reserve stelsel in hetzelfde district bedragen. De rentevoet voor onder deze paragraaf verleende credieten moet ten minste één procent meer bedragen dan het officiële disconto.

De paragrafen 2 en 3 van de nieuwe wet zijn daarentegen slechts van tijdelijken aard; zij blijven tot 3 Maart 1933, dus één jaar, van kracht. Paragraaf 2 geeft uitbreiding aan de bevoegdheid van paragraaf 1, doordat zij de Federal Reserve banken machtigt in buitengewone en critieke gevallen ook het accept van een afzonderlijke bank met een kapitaal van minder dan \$ 5 miljoen tegen een overeenkomstigen waarborg te verdisconteer en. Ook in dit geval moet de rentevoet ten minste één procent meer dan het disconto van de Reserve bank bedragen. Buitenlandsche obligaties mogen niet als waarborg worden aanvaard. De volgens paragraaf 2 verdisconteerde accepten mogen niet tot dekking van Federal Reserve bankbiljetten dienen en haar acceptatie is afhankelijk van de toestemming van niet minder dan vijf van de acht leden van den Federal Reserve Board.

Deze tweede bepaling versterkt daadwerkelijk de eerste bij de bestrijding van de moeilijkheden van de Amerikaansche banken. Het meerendeel van de banken, die niet in staat zijn aan haar verplichtingen te voldoen, bevindt zich op het platteland en in kleine plaatsjes, waar het moeilijk valt een groep van vijf banken te vormen. In dergelijke plaatsjes bestaat vaak slechts één enkele bank en de dichtstbijzijnde bank is zoo ver weg, dat zij nauwelijks belang heeft, om de andere in geval van nood te helpen. De solvabiliteit van deze landelijke banken ook dan te handhaven, wanneer zij zich alleen tot de Fed. Reserve banken wenden, is het hoofddoel van de tweede paragraaf van de Glass-Steagall wet.

De derde paragraaf behandelt de dekking van de Federal Reserve bankbiljetten. Tot dusverre moesten de biljetten tot 40 pCt. door goud, tot 100 pCt. door goud of wissels gedekt zijn. De nieuwe wet veroorlooft thans ook het gebruik van obligaties van de Ver. Staten tot dekking van Federal Reserve bankbiljetten en verhoogt hierdoor den vrijen goudvoorraad.

In geval van credietverruiming tot het hoogste maximum blijft de voorraad vrij goud echter onder de nieuwe wet gelijk aan die onder de oude, want de minimale goudreserve van 40 pCt. van de circulatie blijft ongewijzigd, en slechts dat deel van de gouddekking, dat de 40 pCt. van de circulatie te boven gaat, kan door obligaties worden vervangen.

De derde bepaling blijft slechts tot 3 Maart 1933 van kracht, doch zal waarschijnlijk verlengd worden. Want, indien de oude bepalingen in Maart 1933 weder van kracht worden, is het mogelijk, dat het Federal Reserve stelsel met goudschaarschte te kampen heeft, welke tot credietrestricties zou moeten leiden en daardoor den economischen opbloei zou belemmeren.

De onmiddellijke gevolgen van de nieuwe bankwet zullen ongetwijfeld gunstig zijn. Het staken van betalingen zal afnemen, het vertrouwen in de credietinstellingen zal weer toenemen, het hamsteren van geld zal ophouden, en een deel van het verstopte (opgepotte) geld zal weder naar de banken terugkeeren. Afgezien van deze factoren, moet de gunstige invloed van de wet echter in twijfel worden getrokken. De Glass-Steagall wet bevat zeer zeker inflationistische kiemen, die stimulerend op het bedrijfsleven kunnen werken. Het schijnt echter, dat de geneesmiddelen op een verkeerde plaats worden gebruikt. De additioneel credieten zullen dienen voor het aanhouden van de enorme goederenvoorraden, die door de banken zijn beleend, en daarmede voor de handhaving of verhooging van prijzen van grondstoffen en voedingsmiddelen. Koopkracht wordt dus niet geschapen, eerder het tegendeel.

Een ander nadeel van de wet ligt in de mogelijkheid, dat zij de basis voor een nieuwe speculatieve beweging vormt. De wet bevat wel bepalingen, die het misbruik van de disconteeringsbevoegdheid van de Federal Reserve banken moeten beletten. De toestemming van vijf leden van den Federal Reserve Board is noodig, alvorens een Reserve bank onder deze wet credieten kan verleen en; de rentevoet van de credieten moet ten minste één procent meer bedragen dan het officiële disconto, en de Federal Reserve Board is gemachtigd, hogere rente te eischen, ten einde de snelle terugbetaling te verzekeren. De additioneel verdisconteerde wissels mogen niet tot dekking van de circulatie worden gebezigd. Al deze beperkingen verhinderen niet, dat een gevoel van onverantwoordelijkheid bij de credietverleening van de banken bemerkbaar kan worden, omdat deze thans de zekerheid hebben, dat zij in geval van nood, in plaats van haar betalingen te staken, eenvoudig haar illiquide activa plus accept naar de Reserve bank kunnen brengen en in betalingsmiddelen inwisselen.

Het voorstel „Glass”, dat kort vóór de aanneming van de Glass-Steagall-Bill bij het congres werd ingediend, heeft dan ook ten doel, de banken te remmen en inzonderheid er zorg voor te dragen, dat het bankcrediet niet voor effectentransacties wordt gebruikt. De nieuwe wet vormt echter een sterk tegenwicht ten opzichte van alle restrictiepogingen van deze soort.

De meest waarschijnlijke gevolgen van de wet, haar goede en slechte zijden zijn dus in het kort als volgt:

1. Vermindering van de bankfaillissementen.
2. Het verminderen van het oppotten van geld en het terugbrengen van het opgepotte geld naar de banken.
3. Het vrijmaken van het tot dusverre gebonden goud voor export.
4. Daarentegen geen nivelleering van de prijsdispariteit en geen herstel van de koopkracht.
5. Tenslotte geen zekerheid t.a.v. misbruik van de nieuwe credieten voor speculatieve doeleinden.

Indexcijfers van scheepsvrachten.

De schommelingen van de vrachtnoteeringen in de wilde vaart gedurende Maart geven in het kort een kleine stijging van ons indexcijfer met 0.2 pCt. te zien.

Datum	Europeesche wateren	Noord-Amerika	Zuid-Amerika	Britsch-Indië	Verre Oosten en Stille Zuidzee	Australië	Totaal
Basis (Gemiddelde v. 1898—1913)	100	100	100	100	100	100	100
(Gemidd. v. 1913)	110,0	113,1	123,4	106,3	117,4	127,9	116,3
Maart 1931	86,5	94,0	90,5	99,2	91,9	105,0	94,5
April	86,0	95,0	94,4	94,0	91,4	103,3	94,0
Mei	85,0	96,6	94,7	94,8	96,0	104,1	95,2
Juni	82,4	89,6	89,8	91,8	93,0	98,8	90,9
Juli	81,2	85,5	86,3	87,6	87,8	95,2	87,3
Aug.	80,6	82,3	88,3	88,4	87,3	92,6	86,6
Sept.	82,5	83,1	86,3	86,1	85,2	97,9	86,9
Oct.	90,8	91,5	89,6	97,6	94,0	106,8	95,0
Nov.	91,1	92,0	85,0	99,1	98,8	108,6	95,8
Dec.	91,0	90,4	85,0	98,1	103,0	105,0	95,4
Jan. 1932	88,8	85,2	88,2	90,9	98,3	101,5	92,2
Febr.	88,7	85,5	89,0	87,4	95,8	99,7	91,0
Mrt.	87,3	86,3	87,0	87,7	95,9	103,3	91,2

De omvang van de bevrachtingen toonde in de afgelopen maand weinig of geen teekenen van expansie. De uitgaande kolenhandel was inzonderheid flauw met bestemming naar dichtbij continentale havens, hoewel er eenige zaken werden genoteerd voor de Middellandsche Zeehavens. De Noord-Amerikaansche groep was lusteloos en flauw, en de Zuid-Amerikaansche markt sloot de maand met een zwakkere tendens. De thuisvrachten van Australië waren iets hooger, doch het aantal schepen was gering.

Uit de volgende tabel blijkt ons indexcijfer, berekend op basis van het gemiddelde voor 1913:

(1913 = 100)

Maand	1929	1930	1931	1932
Januari	109,6	81,2	81,2	79,2
Februari	106,7	76,5	81,9	78,2
Maart	102,6	75,5	81,3	78,4
April	99,1	77,1	80,8	
Mei	97,3	76,1	81,8	
Juni	92,1	75,7	78,1	
Juli	94,8	78,1	75,0	
Augustus	96,1	82,6	74,4	
September	95,3	83,6	74,7	
October	93,3	81,7	81,7	
November	88,3	79,3	82,3	
December	86,2	81,5	82,0	
Jaarl. gemiddelde	96,8	79,1	79,6	

Ve Internationaal Congres voor Wetenschappelijke bedrijfsorganisatie.

Het Nederlandsch Instituut voor Efficiency is door het Comité International de l'Organisation Scientifique (C.I.O.S.) aangezocht, zich te willen belasten met het houden van het Congres voor Wetenschappelijke Bedrijfsorganisatie in 1932.

Het Internationale Comité (C.I.O.S.) bestaat uit vertegenwoordigers van landelijke verenigingen, die zich bezig houden met bestudeering van en propaganda voor wetenschappelijk bedrijfsbeheer; op het oogenblik zijn verenigingen uit een twintigtal landen aangesloten.

De datum van het Congres is bepaald op 18 t/m 23 Juli 1932; het zal plaats vinden in het Koloniaal Instituut, Mauritskade 62—66 te Amsterdam. De volgende onderwerpen zullen op dit congres behandeld worden:

1. Bestaan er in industrie, landbouw en handel standaard-methoden voor de bepaling van den kostprijs? Welke zijn deze, en welke zijn de resultaten van de toepassing?
2. De begroting beschouwd als basis voor de vaststelling en de controle op de credieten door de banken verstrekt.

3. Marktanalyse voor courante producten, welke afzet, met behulp van de reclame tot stand wordt gebracht.

4. Hoe moet in een bedrijf de technische en geestelijke opleiding van het toezichthoudend personeel georganiseerd worden met het oog op de toepassing der rationalisatie?

5. Welke zijn de materiele en psychologische factoren, waarmee men rekening moet houden bij het ontwerpen van een rationeel systeem voor de bevordering van het personeel, en tot op welke hoogte heeft men daar reeds rekening mee gehouden in particulier bedrijf en openbare diensten?

6. Op welke wijze moeten de programma's van het onderwijs worden ingericht, opdat de beginselen der rationalisatie door het onderwijs worden verbreid; hoe zal in verband daarmee de opleiding van het onderwijzend personeel moeten worden?

7. Welke zijn, vergelijkenderwijze beschouwd, de voordelen, verbonden aan de verschillende methoden, welke toegepast worden teneinde den werknemer te interesseeren voor de vergroting van zijn werkprestatie?

8. De bepaling van standaards ten behoeve van de vaststelling der begroting van kosten in geld, in tijd en in energie voor de gezinshuishouding.

9. Het vraagstuk van de distributiekosten in den tusschenhandel en de waarde van den goederenvoorraad, in het bijzonder beschouwd tegenover de omzetnelheid van den voorraad.

10. Voorbereiding, verdeling en controle van den arbeid in den landbouw.

11. De vormen, die de rationalisatie-methoden moeten aannemen in industrieën, die continu een enkel product vervaardigen, die een gestandariseerd product in groote series maken, die in kleine series werken of die zich op afwisselend fabrikaat toeleggen.

12. Hoe kunnen wetenschappelijke normaalprestaties voor kantoorwerkzaamheden worden vastgesteld en hoe kan daar een rechtmatige vaststelling van de beloning mee verbonden worden?

MAANDCIJFERS.**EMISSIES IN MAART 1932.**

Staatsleeningen f 64.953.700,— zijnde:

Kon. der Nederlanden
f 64.953.700¹⁾ 5 % obl.

à 100 % f 64.953.700,—

Prov. en Gemeentel. Leeningen²⁾ .. „ 12.734.427,50 zijnde:

Nederland

Prov. Gelderland

f 569.000 5 % obl. a

99½ % f 567.577,50

Gem. Alkmaar

f 1.200.000 5½ % 5 j.

obl. à 100 % „ 1.200.000,—

Gem. Breda f 1.500.000

5 % 5 j. obl. à 99 % .. „ 1.485.000,—

Gem. Heemstede

f 1.000.000 5½ % obl.

à 100 % „ 1.000.000,—

Gem. Den Helder

f 1.000.000 5½ % 5 j.

obl. à 100 % „ 1.000.000,—

Gem. Hillegersberg

f 500.000 5½ % 5 j.

obl. à 99 % „ 495.000,—

Gem. Hilversum

f 1.315.000 5 % 5 j.

obl. à 99 % „ 1.301.850,—

Gem. Meppel f 100.000

5 % 5 j. obl. à 100 % .. „ 100.000,—

Gem. Roosendaal en Nispen

f 600.000 5½ %

6 j. obl. à 100 % .. „ 600.000,—

Gem. Tilburg f 1.500.000

5 % 5 j. obl. à 99 % .. „ 1.485.000,—

Gem. Utrecht f 2.500.000

5 % 4½ j. obl. à 100 % .. „ 2.500.000,—

Gem. Voorburg

f 1.000.000 5½ % 5 j.

obl. à 100 % „ 1.000.000,—

Kerkelijke Leeningen „ 97.000,—

zijnde:

Nederland f 97.000,—

Totaal f 77.785.127,50

Voorts werd hier te lande in de afgelopen maand de inschrijving opengesteld op een beperkt bedrag:

5 % Premieleening 1932 Koninkrijk België à 101 % (introduction);
8 % obl. Associated Gas & Electric Cy. à 100 % (introduction).

Bovendien:

f 7.990.000,— 3 m. Schatkistpromessen à f 997,51
" 9.700.000,— 6 m. " " " " 993,03
" 20.954.000,— 1 j. " biljetten " " 1.013,—

De Kerkelijke Leening is de volgende:

	Guldens	Rente voet pCt.	Emissie koers pCt.
Nederduitsch Hervormde Gemeente Vreewijk, Rotterdam	97.000	4½	100

Emissies in 1932.

	Obligatiën	Aandeelen	Totaal
Jan.	8.642.218,75	275.000,—	8.917.218,75
Febr.	15.508.375,—	—	15.508.375,—
Mrt.	77.785.127,50	—	77.785.127,50
	101.935.721,25	275.000,—	102.210.721,25

¹⁾ Het totale bedrag van deze leening was f 185.877.000, waarvan f 120.923.300 conversie (Rijksfondsen f 15.070.100), zoodat als nieuw kapitaal is te beschouwen f 64.953.700 (Rijksfondsen f 15.023.000).

²⁾ De emissies van de gemeenten Arnhem en Dordrecht, groot resp. f 2.000.000 en f 1.000.000, zijn niet opgenomen, daar het hier waarschijnlijk gedeelten betrof van de in December mislukte uitgiften, welke reeds in onze Decemberstatistiek zijn verwerkt (zie E.-S. B. van 13 Jan. jl.).

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK.

	Jan. 1932.		Jan. 1931.	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Rek.houders	51.592	f 1.693.113.000	57.336	f 3.074.121.000
Door H.-bank plaatselijk	36.899	„ 1.402.988.000	42.598	„ 2.724.206.000
Voldoening Rijkabelast.	977	„ 9.011.000	1.243	„ 9.841.000

OVERZICHT DER OPBRENGSTEN VAN HET STAATSBEDRIJF DER P.T.T. FEBRUARI 1932.

Omschrijving	Werkelijke opbrengst Febr. 1932	Meer of minder dan	
		Febr. 1931	Begrooting
Posterijen	f 3.083.794	— f 131.532	— f 216.706
Telegrafie	„ 372.441	— „ 85.513	— „ 74.499
Telefonie	„ 1.883.520	— „ 18.171	— „ 106.780
Postchèque- en Girodienst	„ 516.186	+ „ 142.990	+ „ 164.386
Totaal	f 5.855.941	— f 92.226	— f 233.599

RIJKSPOSTSPAARBANK.

FEBRUARI	1930	1931	1932
Inlagen	f 13.516.265	f 14.867.737	f 22.774.158
Terugbetalingen	„ 10.463.318	„ 9.383.588	„ 10.891.191
Tegood inleggers ¹⁾	„ 355.817.468	„ 376.743.283	„ 454.566.297
Nom. bedr. der uitst. staatschuldboekjes ¹⁾	„ 43.132.900	„ 42.562.550	„ 43.746.400
Spaarbankboekjes:			
Nieuw uitgegeven	13.554	14.262	15.090
Geheel afbetaald	16.228	6.909	17.724
In omloop ¹⁾	2.115.246	2.170.145	2.237.372

¹⁾ Op ultimo.

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	Mrt. 1932		Mrt. 1931	
	In millioenen	Aantal	In millioenen	Aantal
Giro's (eenzijdige vermelding)				
Girobetalingen aan gemeentestellingen	f 29,2	36.182	f 33,4	33.566
particulieren	„ 21,—	190.166	„ 24,—	139.372
Geldomzet.				
Ontvangsten	„ 4,7	7.454	„ 5,4	7.764
Betalingen	„ 8,6	36.135	„ 8,1	31.674
Part. rekeninghouders	„ 31,2 ¹⁾	47.164 ²⁾	„ 32,1 ¹⁾	43.667 ²⁾
Gelden voor 1 jaar vast hebben gedeponeed	„ 9,3	4.341 ²⁾	„ 9,9	4.350 ²⁾

¹⁾ Gemiddeld saldo te goed. ²⁾ Einde der maand.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens)

	Maart 1932	Sedert 1 Maart 1932	Overeenkomstige periode 1931
Directe belastingen.			
Grondbelasting	458.926	1.175.066	4.465.817
Personeele belasting ¹⁾	1.868	29.685	4.725.166
Inkomstenbelasting	7.064.793	21.941.457	22.587.366
Vermogensbelasting	1.194.463	3.574.206	3.753.589
Dividend- en tantièmebelasting	572.946	1.815.086	2.157.389
Invoerrechten	6.151.104	19.944.585	15.916.081
Statistiekrecht	181.641	541.315	821.260
Accijnzen			
Zout	227.654	637.782	567.275
Geslacht	614.951	1.731.731	2.245.327
Wijn	477.903	565.817	598.760
Gedistilleerd	3.006.119	8.370.881	9.410.269
Bier	865.066	2.897.050	2.879.050
Suiker	4.362.483	13.347.596	12.184.582
Tabak	2.501.373	7.493.495	7.191.649
Belasting op gouden en zilveren werken	62.371	186.789	207.527
Indirecte belastingen:			
Zegelrechten ²⁾	1.644.238 ³⁾	4.623.114 ⁴⁾	6.919.596
Registratierechten	1.061.183	2.893.413	3.751.642
Successierechten	3.295.694	10.245.417	12.357.695
Domeinen, wegen en vaarten			
Staatsloterij	652.175	1.495.351	1.692.626
Loodsgelden	10.459	193.710	194.338
	295.037	903.270	1.156.819
Totaal-Generaal	34.702.447	104.106.816	115.783.823

¹⁾ Met ingang van het belastingjaar 1931 wordt de personeele belasting geheven ten bate van de gemeenten, zoodat de in dezen staat vermelde bedragen uitsluitend vroegere belastingjaren betreffen.

²⁾ Hieronder begrepen f 249.601 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionnairs in effecten, enz. (Beursbel.).

³⁾ Id. f 680.852 ⁴⁾ Id. f 1.348.204.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

Verdedigingsbelasting	1.206.789	3.771.556	4.649.956
Opcenten:			
Grondbelasting	366.647	936.623	1.137.990
Personeele belasting	1.442	5.628	938.893
Inkomstenbelasting	1.388.658	4.324.189	4.485.261
Vermogensbelasting	660.724	1.968.888	2.113.306
Dividend- en tantièmebelasting	189.072	598.978	711.938
Accijnzen op Wijn	95.581	113.163	119.752
„ Gedistilleerd	300.612	837.088	941.027
Tabaksacc. op sigaretten	421.954	1.307.638	—
Zegelrecht van buitl. eff.	67.231	170.110	357.018
Totaal	4.698.710	14.033.861	15.455.141

HEFFINGEN VOOR HET WEGENFONDS.

Wegenbelasting	616.209	1.898.022	1.593.303
Rijwielbelasting	29.077	54.620	45.750
Totaal	645.286	1.952.642	1.639.053

INKOMSTEN TEN BATE VAN HET „GEMEENTEFONDS“

Gemeentefondsbelasting	6.965.762	21.443.317	—
Opcenten Vermogensbel.	551.440	1.648.434	—
Totaal	7.517.202	23.091.751	—

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1931.

Dienstjaren	Grondbelasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1929/30	—	78.349	12.891
1930/31	5.915	823.349	134.488
1931/32	616.634	21.039.759	3.426.827
1932/33	552.516	—	—
Totaal	1.175.065	21.941.457	3.574.206

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

BANKDISCONTO'S.

Table with columns for city (Ned., Athene, Batavia, etc.), date, and discount rate.

GELDKOERSEN.

OPEN MARKT.

Table showing exchange rates for Amsterdam, London, Berlin, and New York from 1932 to 1914.

1) Koers van 15 Apr. en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Table showing exchange rates in the Netherlands for various cities like London, Berlin, Paris, etc.

Table showing exchange rates for various cities including Zwitserland, Weenen, Praag, etc.

Table showing exchange rates for Stockholm, Kopenhagen, Oslo, etc.

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Table showing exchange rates for London, Paris, Berlin, and Amsterdam to New York.

KOERSEN TE LONDEN.

Table showing exchange rates for various cities like Alexandria, Athens, Bangkok, etc. to London.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS *)

Table showing silver and gold prices for London and New York.

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Table showing the financial status of the Dutch Treasury, including assets and liabilities.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Table showing the floating debt of the Netherlands-Indies.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 18 April 1932.

		Activa.		
Binnenl. Wis- (Hfdbk. f 40.612.568,83				
sels, Prom., (Bijbnk. " 2.950.124,51				
enz. in disc. (Ag.sch. " 10.752.328,07	f	54.315.021,41		
Papier o. h. Buitenl. in disconto	"	—		
Idem eigen portef. f 84.409.787,—				
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. " —		84.409.787,—		
Beleeningen (Hfdbk. f 35.659.301,37				
incl. vrsch. (Bijbnk. " 6.985.608,86				
in rek.-crt. (Ag.sch. " 55.312.653,62				
op onderp. f 97.957.563,85				
Op Effecten	f	97.025.109,11		
Op Goederen en Spec. " 932.454,74		97.957.563,85		
Voorschotten a. h. Rijk	"	—		
Munt en Muntmateriaal				
Munt, Goud	f	99.691.095,—		
Muntmat., Goud ..	"	800.878.574,48		
	f	900.569.669,48		
Munt, Zilver, enz. ..	"	24.774.514,40		
Muntmat., Zilver ..	"	—		
	"	925.344.183,88 ¹⁾		
Belegging 1/5 kapitaal, reserves en pensioenfondsen	"	21.424.112,08		
Gebouwen en Meub. der Bank	"	5.000.000,—		
Diverse rekeningen	"	34.756.186,82		
	f	1.223.206.855,04		
		Passiva.		
Kapitaal	f	20.000.000,—		
Reservefondsen	"	7.563.205,59		
Bijzondere reserve	"	8.000.000,—		
Pensioenfondsen	"	7.509.295,84		
Bankbiljetten in omloop	"	973.686.745,—		
Bankassignatiën in omloop	"	94.145,74		
Rek.-Cour. f Het Rijk f 44.454.311,19				
saldo's: (Anderen " 151.769.087,91		196.223.399,10		
Diverse rekeningen	"	10.130.063,77		
	f	1.223.206.855,04		
Beschikbaar metaalsaldo	f	457.448.641,65		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. " 1.143.621.600,—				
1) Waarvan in het buitenland f 103.686.052,18.				

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-kings saldo 1)	Dek-kings-percentage
	Munt	Muntmat.				
18 April '32	99.691	800.879	973.687	196.318	457.449	79
11 " '32	98.691	793.202	976.931	180.843	453.128	79
4 " '32	97.691	788.071	996.022	163.686	446.440	78
28 Mrt. '32	97.690	781.709	983.321	185.800	436.347	77
21 " '32	97.690	778.463	966.922	192.766	437.426	78
14 " '32	97.690	777.971	975.677	181.179	437.872	78
20 April '31	84.484	361.495	825.888	34.217	137.109	56
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
18 April 1932	54.315	—	97.958	84.410	34.756
11 " 1932	54.317	—	94.815	84.410	34.557
4 " 1932	58.828	—	96.678	84.410	35.893
28 Mrt. 1932	62.112	—	97.235	84.410	42.010
21 " 1932	63.113	—	94.642	84.349	36.778
14 " 1932	63.552	—	93.941	84.309	34.783
20 April 1931	45.019	—	88.241	214.486	54.150
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 4 Jan. '29 weder op de basis van 1/2 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

CURAÇAOSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Disconto's	Voor-schotten aan de kolonie	Diverse rekeningen 1)	Diverse rekeningen 2)
1 Maart 1932	4.842	5.338	211	75	920	121
1 Februari 1932	4.524	5.000	192	141	847	450
1 Januari 1932	4.476	4.993	265	27	1.344	524
1 December 1931	4.515	4.881	251	21	1.261	576
1 November 1931	4.550	4.927	237	37	1.212	517
1 October 1931	4.546	5.023	227	43	1.253	454
1 Maart 1931	4.840	5.439	139	55	1.365	366

1) Sluitp. der activa. 2) Sluitp. der passiva.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
16 Apr. 1932	149.400	—	227.100	30.900	46.200
9 " 1932	151.500	—	230.400	32.000	46.540
2 " 1932	151.600	—	225.600	32.100	48.520
19 Mrt. 1932	107.622	45.943	227.208	32.651	49.621
12 " 1932	107.624	47.249	231.053	33.770	48.944
5 " 1932	112.588	47.003	229.410	37.258	52.924
27 Feb. 1932	112.436	46.156	225.395	34.472	54.645
18 Apr. 1931	118.407	47.443	244.396	39.225	52.403
19 Apr. 1930	143.882	30.813	271.784	42.758	43.879
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels. buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Dek-kings-percentage
16 Apr. 1932	—	108.500	—	***	58
9 " 1932	—	111.400	—	***	58
2 " 1932	—	106.100	—	***	59
19 Mrt. 1932	8.706	28.097	41.115	23.274	59
12 " 1932	8.864	27.990	45.422	23.897	58
5 " 1932	8.969	27.456	45.871	21.908	60
27 Feb. 1932	8.945	26.998	46.915	21.884	61
18 Apr. 1931	9.039	28.598	38.454	28.747	58
19 Apr. 1930	9.081	34.881	52.540	30.697	56
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

1) Sluitpost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
13 April 1932	121.449	356.753	39.055	11.267	34.834
6 " 1932	121.437	359.792	36.016	12.164	40.910
30 Mrt. 1932	121.432	360.529	35.278	11.725	51.087
23 " 1932	121.410	358.836	36.971	11.273	48.644
16 " 1932	121.461	353.714	42.091	11.380	38.797
9 " 1932	121.455	354.475	41.327	11.545	44.930
15 April 1931	146.202	354.364	50.949	8.376	27.852
22 Juli 1914	40.164	—	29.317	—	33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-percentage 1)
			Bankers	Other Accounts		
13 Apr. '32	55.386	12.259	78.447	32.824	39.696	32 ³ / ₃₂
6 " '32	51.111	9.993	79.542	33.644	36.646	29 ¹¹ / ₃₂
30 Mrt. '32	35.696	27.231	54.566	34.381	35.903	30 ²⁹ / ₃₂
23 " '32	37.616	16.439	73.449	32.970	37.574	32 ³ / ₃₂
16 " '32	40.296	9.477	73.054	32.433	42.747	37 ³ / ₃₂
9 " '32	54.371	7.836	93.565	33.182	41.980	31 ³ / ₃₂
15 Apr. '31	34.335	8.372	61.230	35.131	51.939	49 ¹³ / ₃₂
22 Juli '14	11.005	14.736	—	42.185	29.297	52

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot v. d. Staat
8 Apr. '32	76.909	1.059	4.230	12.175	8.170	2.807	3.200
1 " '32	76.786	1.049	4.348	11.931	8.184	2.858	3.200
25 Mrt. '32	76.832	1.032	3.849	13.604	8.784	2.716	3.200
18 " '32	76.509	1.033	3.923	13.134	8.805	2.771	3.200
10 Apr. '31	56.107	756	6.912	24.932	19.398	2.927	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	—	8	769

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen 1)	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Particulieren
8 Apr. '32	6.881	2.047	82.524	203	3.230	23.669
1 " '32	6.881	2.520	83.438	19	3.319	23.151
25 Mrt. '32	6.881	2.047	81.782	168	3.358	24.962
18 " '32	6.881	2.126	81.929	435	3.388	23.837
10 Apr. '31	5.082	2.584	78.708	2.357	8.717	11.154
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Sluitpost activa.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

19 April 1932.

In de afgelopen week bestond op de tarwe-markt wederom goede vraag en geregeld kwamen flinke zaken tot stand in Europa, terwijl ook het Verre Oosten weder Australische tarwe kocht. De verschepingen zijn niet overmatig groot en de behoefte aan buitenlandsche tarwe is in Europa toegenomen. Toch zijn aan de termijnmarkten in Noord-Amerika de prijzen weinig veranderd, nadat zij tengevolge van de lage regeringsschatting van de opbrengst van wintertarwe in de vorige week flink gestegen zijn. De weersomstandigheden zijn voor de ontwikkeling van de wintertarwe gunstiger geworden en hoewel uit verschillende streken nog wel klachten over droogte komen, luiden de berichten van de laatste week optimistischer. Met den uitzaaï van zomertarwe is men in de Ver. Staten en in Canada begonnen. In het laatste land onder gunstigere omstandigheden wat de bodenigesteldheid betreft dan in de laatste drie jaren het geval was. De voorraden van den ouden oogst in Canada werden op 31 Maart geschat op 243 miljoen bushels tegen 275.191.000 bushels op 31 Maart 1931. In het vorige jaar was de niet verkochte hoeveelheid aan het einde van het seizoen 133 miljoen bushels en men berekent, dat die aan het einde van het nu loopende seizoen 103 miljoen bushels zal bedragen. De onderhandelingen van den Farm Board met de Deutsche regering zijn mislukt, omdat men in de Ver. Staten niet geneigd bleek op credit te verkoopen. De Farm Board zegt met den verkoop ook geen haast te hebben. Waren toch de voorraden op 1 Juli 1931 257 miljoen bushels, zij zijn aanmerkelijk geslonken en zullen op 1 Juli 1932 nog ongeveer 110 miljoen bushels bedragen, wat men als niet groot beschouwt, in aanmerking nemende dat de opbrengst van wintertarwe klein zal worden. De prijzen aan de termijnmarkt te Chicago fluctueerden matig en de verhoogingen, welke op sommige dagen plaats vonden, gingen meestal spoedig weer meer dan verloren. Het slot was 1½ dollarcent per 60 lbs. lager dan een week geleden.

Winnipeg volgde meestal het voorbeeld van Chicago en sloot 1 dollarcent lager. In Argentinië kwamen tamelijk hevige schommelingen voor. Tegen het einde der week werd de stemming vast op aankopen voor Deutsche rekening. In Duitschland is de invoer toegestaan van 200.000 ton tarwe, welke moet dienen voor kippenvoer en vóór het gebruik ondeugdelijk zal worden gemaakt voor de meelfabricage. Over het toestaan van een verhoogd percentage buitenlandsche tarwe voor de molens en verlaging van het invoerrecht wordt nog overlegd. Te Buenos Aires was het slot gisteren weder iets lager, doch 7 centavos hooger, Rosario was 15 centavos hooger dan een week geleden. Berichten over den stand van wintertarwe in Europa luiden iets gunstiger door het mildere en regenachtige weder. In Polen wordt de stand aangegeven door het cijfer 2.8 tegen 3.4 in het vorige jaar. In Polen beteekent 5 uitstekend, 3 gemiddeld en 1 slecht. Uit Rusland blijven berichten over tekort aan zaaigraan komen voor den uitzaaï van zomertarwe. In Italië is het toegestane percentage buitenlandsche tarwe weder verhoogd met 15 pCt. in het Zuiden en 10 pCt. in het Noorden. Het bedraagt nu respectievelijk 85 pCt. en 60 pCt. De zich in handen der boeren in Duitschland bevindende voorraad tarwe werd op 15 Maart geschat op 3.500.000 quarters tegen 5.068.000 quarters op 15 Februari en 2.570.000 quarters op 15 Maart 1931.

De Deutsche regering voorziet uit hare voorraden buitenlandsche rogge in de behoefte, doch is ook gedurende de laatste week niet als koper opgetreden. De prijzen

vooral van Amerikaansche rogge zijn wegens onvoldoende vraag gedaald, het slot was 2½ dollarcent per 56 lbs. lager te Chicago en 2½ dollarcent te Winnipeg. Tot de lagere prijzen kwamen in Nederland verschillende zaken tot stand vooral in Canadeesche. Ook Platarogge daalde iets in prijs. De roggevoorraad bij de boeren in Duitschland op 15 Maart wordt geschat op 5.600.000 quarters tegen 7.700.000 quarters op 15 Februari en 9.000.000 quarters op 15 Maart 1932. In Polen wordt de stand van de winterrogge aangegeven door het cijfer 2.9 tegen 2.4 in het vorige jaar.

De stemming voor maïs was in het begin der week vast met goede vraag en beperkt aanbod van aangekomen partijen, waarvoor allengs stijgende prijzen werden betaald. Ook voor latere posities werden de prijzen verhoogd evenals voor aflading gedurende de zomermaanden, en vrij belangrijke zaken werden afgesloten. De vulcanische uitbarstingen in de Andes hadden geen invloed op de prijzen, daar de in Argentinië gevallen aschregen geen schade veroorzaakte. Later in de week is de consumptievraag afgenomen en moesten binnenkomende partijen iets onder den hoogsten prijs der week worden opgeruimd. Ook latere maïs werd iets lager aangeboden en zomerverlading was eenige Gulden per last lager. Gisteren is de stemming voor stoomende nieuwe maïs weder eenigszins verbeterd. Het slot voor maïs was te Buenos Aires 10 centavos en te Rosario 5 centavos lager dan een week geleden. De verschepingen van den Donau waren de vorige week weder niet onbelangrijk, echter grotendeels bestemd voor landen aan de Middellandsche Zee en Duitschland. De vooruitzichten voor maïs in Zuid-Afrika zijn verbeterd, de opbrengst wordt er geschat op 7.217.000 qrs. tegen de vorige schatting van 6.885.000 qrs. De vorige week zijn eenige zaken in gele Afrikaansche maïs gedaan tot prijzen ongeveer overeenkomende met die voor Plata-maïs.

Gerst was gedurende bijna de geheele afgelopen week vast en tot hooge prijzen werden geregeld zaken gedaan vooral in Canadeesche. Het aanbod van Platagerst is klein geworden en in Russische en Donagerst wordt zeer weinig aangeboden. Van de disponibile Russische partijen wordt geregeld in de consumptie verkocht. Voor de Canadeesche soorten, zoowel van de Atlantische kust als van Vancouver volgden de prijzen de koersen aan de termijnmarkt te Winnipeg. De fluctuaties waren niet groot, het slot was onveranderd, vergeleken bij dat van een week geleden.

De stemming voor haver verbeterde tegen het midden der week en flinke zaken werden in Platahaver afgesloten tot stijgende prijzen. Later bleven zij op het verhoogde niveau nagenoeg onveranderd. Het slot te Buenos Aires was 15 centavos hooger. Ook Canadeesche haver steeg snel in prijs en daarin werden verschillende zaken gedaan. Het slot te Winnipeg was 1 dollarcent hooger.

SUIKER.

De afgelopen week gaf weinig interessante, eenigszins onevenwichtige suikermarkten te zien.

In Amerika konden voor ruwsuiker iets betere prijzen bedongen worden. Aangezien koopers echter een zeer voorzichtige politiek bleven volgen, was de verbetering niet groot, ca. 0.63 d.c. werd betaald voor Cubasuiker e. en fr.

Tengevolge van aanhoudende verkooporders van de zijde van producentenkringen was de New-Yorksche termijnmarkt aanvankelijk nog flauw gestemd, waardoor in het begin der week weder langterecords geboekt werden met noteringen o.a. van 0.59 d.c. voor Mei en 0.79 d.c. voor December. Gaandeweg kon de markt zich wat herstellen,

AANVOEREN in tons van 100 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	10/16 April 1932	Sedert Jan. 1932	Overeenk. tijdvak 1931	10/16 April 1932	Sedert Jan. 1932	Overeenk. tijdvak 1931	1932	1931
Tarwe	34.387	349.710	326.099	150	2.950	9.515	352.660	335.614
Rogge	10.795	122.618	122.007	—	640	105	123.258	122.112
Boekweit	—	6.218	6.416	—	—	145	6.218	6.561
Maïs	9.112	397.251	318.795	7.445	108.168	75.748	505.419	394.543
Gerst	5.816	120.470	188.221	—	6.582	17.693	127.052	205.914
Haver	3.923	71.339	96.271	—	1.292	1.073	72.631	97.344
Lijnzaad	3.402	90.290	61.597	10.785	143.974	187.023	234.264	248.620
Lijnkoek	2.054	31.928	25.669	—	50	107	31.978	25.776
Tarwemeel	650	8.254	28.939	328	3.501	12.303	11.755	41.242
Andere meelsoorten ..	1.232	16.175	16.601	365	5.106	5.476	21.281	22.077

Volgens bericht van den Koffie-Raad van Brazilië zijn in de afgelopen week vernietigd 100.000 balen Santos, 6.000 balen Rio en 9.000 balen Victoria, tezamen 115.000 balen. De Koffie-Raad heeft medegedeeld, dat op 2 April in dit oogstjaar in het geheel vernietigd waren 4.200.000 balen en aangezien volgens de optelling der wekelijksche opgaven tot dien datum slechts 3.913.000 balen vernietigd waren, moet dus worden aangenomen, dat nog 287.000 balen buitendien zijn verbrand. Daar bij deze nieuwe opgave geen specificatie gegeven wordt van de verschillende soorten, kan niet meer precies worden berekend hoeveel van elke soort vernietigd is. Zeer waarschijnlijk is het, dat het grootste gedeelte van het verschil op rekening komt van Santos en daarom zal de sedert 1 Juli in totaal vernietigde hoeveelheid van 4.480.000 balen denkelijk verdeeld moeten worden als volgt: ca. 3.380.000 balen Santos, ca. 840.000 balen Rio en ca. 260.000 balen Victoria. Met inbegrip van de 559.000 balen, welke vóór 1 Juli 1931 vernietigd zijn, komt nu de geheele vernietigde hoeveelheid op het cijfer van 5.039.000 balen.

Volgens een in het begin dezer maand te New-York ontvangen telegram zou de dagelijksche vernietiging van dat oogenblik af bedragen 40.000 balen en wel 15.000 balen in de stad Sao Paulo, 17.000 balen te Santos, 5500 balen in de haven van Rio en 2500 balen in de haven van Victoria. Zooals uit de hierboven yermelde opgave over de afgelopen week blijkt, is dit plan, dat ongeveer overeenkomt met de vroeger in uitzicht gestelde hoeveelheid van 1 miljoen balen per maand, echter nog altijd niet tot een begin van uitvoering gekomen.

Te New-York liepen in den loop dezer week geruchten, dat de Braziliaansche koffie-valorisatie in financiële moeilijkheden verkeeren zou, doch uit Rio werd dit dadelijk weder tegengesproken.

Verder werd nog bericht ontvangen, dat van de reeds meermalen genoemde consignatie van 1.050.000 balen aan de firma Hard & Rand (tegenover een belangrijk voorschot in geld) nog een saldo van ongeveer 350.000 balen te leveren was overgebleven, doch dat thans overeengekomen is, deze hoeveelheid niet meer tot levering te brengen, waarschijnlijk omdat in Brazilië ten slotte toch ook begrepen is, dat zulke consignaties de normale exportzaken op hevige wijze belemmeren.

Uit een dezer dagen ontvangen telegrafische mededeling blijkt, dat de in de binnenlandsche pakhuizen van Rio teruggehouden voorraad op 31 Maart bedragen heeft

1.683.000 balen tegen 1.815.000 balen op 29 Februari, hetgeen een vermindering beteekent van 132.000 balen in de maand Maart. Ter berekening van het verloop van den Rio-oogst van 1 Juli tot 31 Maart dienen thans onderstaande cijfers:

De teruggehouden voorraad van Rio bedroeg op 31 Maart	1.683.000 balen
Op 1 Juli 1931 bedroeg hij	572.000 "
De toeneming was dus in Juli/Maart	1.111.000 balen
Aangekomen zijn te Rio uit het binnenland in Juli/Maart	3.128.000 "
zoodat dus in de eerste negen maanden van het loopende oogstjaar in het binnenland uit de plantages van den Staat Rio zijn aangevoerd	4.239.000 balen.

Waar eenigen tijd geleden bekend gemaakt is, dat ook uit dezen oogst na 31 Maart geen verzendingen uit de plantages naar het binnenland van Brazilië meer zullen worden aangenomen, zullen in de laatste drie maanden van het oogstjaar geen betrouwbare cijfers meer beschikbaar komen om de juiste opbrengst van den oogst van het geheele jaar te berekenen. Weliswaar wordt thans beweerd, dat er op de plantages niet veel koffie meer aanwezig is, doch controle hierop is natuurlijk niet mogelijk.

De kost- en vrachtaanbiedingen van Santos, omgerekend in cents per ½ K.G., komen op het oogenblik uit; voor gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verschepping op ongeveer 26¼ a 26½ ct.; voor dito Prime Santos op ongeveer 26¾ a 27½ ct. en voor Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verschepping, op ongeveer 21 a 21½ ct.

In Nederlandsch-Indië zijn de prijzen van de ongewassen Sumatra Robusta-soorten onveranderd gebleven, doch gewassen Robusta liep ½ ct. hooger. De noteeringen in de eerste hand zijn op het oogenblik:

Palembang Robusta, April-verschepping, 16¼ ct.; Benkoelen Robusta, April-verschepping, 17½ ct.; Mandheling Robusta, April-verschepping, 18 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, April-verschepping, 22½ ct., alles per ½ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

Aan de Rotterdamse termijnmarkt liepen de noteeringen aanvankelijk ½ a ¼ ct. op om daarna ¼ a ⅓ ct. in te zakken. Mei staat thans 21½ ct. en alle verdere maanden staan 21¼ ct. per ½ K.G. genoteerd.

De officieele loco-noteeringen bleven onveranderd 23 ct.

(VAN GROOTHANDELSPRIJZEN)

METALEN								TEXTIELGOEDEREN				DIVERSEN			
ZILVER cash Londen per Standard Ounce	IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton	KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	TIN locoprijzen Londen per Eng. ton	LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton	KATOEN Middling locoprijzen New-York per lb.	WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.	KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd:	KALK- SALPETER Gld. per 100 KG. netto						
pence	Sh.	£	£	£	\$ cts.	pence	pence	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.
32 1/8	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
28 1/16	89.3	86.6	118.5	58.1/-	93.5	290.17/6	111.1	31.1/6	85.3	17.55	75.5	47.25	85.9	28.46	82.0
26 3/4	83.3	73.1	100.0	55.14/-	89.7	290.4/-	110.8	24.4/-	66.4	17.50	75.3	48.50	88.2	26.50	89.8
26 1/16	81.1	66.1	90.4	63.16/-	102.8	227.5/-	86.8	21.1/-	57.8	20.00	86.0	51.50	93.6	30.50	103.4
24 7/16	76.2	70.6	96.6	75.14/-	121.9	203.15/6	77.8	23.5/-	63.8	19.15	82.4	39.1	70.9	25.25	85.6
17 1/16	55.4	67.1	91.8	54.13/-	88.0	142.5/-	54.3	18.1/6	49.6	13.55	58.3	26.75	48.6	16.25	55.1
13 3/8	41.6	55.1	75.3	36.5/-	58.4	110.1/-	42.0	12.1/-	33.1	8.60	37.0	21.50	39.1	12.00	40.7
20 1/16	65.3	72.6	99.3	71.9/6	115.1	174.13/-	66.7	21.11/-	59.4	17.15	73.8	29.50	53.6	19.25	65.3
20 1/8	62.6	72.6	99.3	71.9/6	115.4	174.4/-	66.5	21.4/-	58.2	15.45	66.4	28.50	51.8	17.75	60.2
19 1/8	59.5	70.1	95.9	68.19/6	111.1	165.18/-	63.4	18.16/-	51.6	15.20	65.4	26.25	47.7	16.50	55.9
19 1/16	61.0	67.6	92.5	61.3/-	98.5	161.17/6	61.8	18.6/6	50.3	16.45	70.8	27.25	49.5	17.25	58.5
18 1/16	59.0	67.6	92.5	53.9/-	86.1	145.1/-	55.4	17.16/-	48.9	16.50	71.0	28.75	52.3	18.00	61.0
16 1/16	50.0	67.6	92.5	50.1/6	80.7	136.4/6	52.0	17.19/-	49.3	14.50	62.4	27.75	50.5	17.50	59.3
16	49.9	67.6	92.5	48.2/-	77.5	134.17/6	51.5	18.3/-	49.8	13.10	56.3	27.00	49.1	16.75	55.4
16 3/8	51.0	65.1	89.0	47.15/-	76.9	135.5/6	51.7	18.6/-	50.2	11.95	51.4	27.25	49.5	16.50	56.8
16 1/16	52.0	63.6	87.1	46.6/-	74.6	132.6/-	50.5	17.18/-	49.1	11.11	47.3	27.00	49.1	15.75	53.4
16 1/2	51.5	63.6	87.1	43.1/-	69.3	117.13/-	44.9	15.15/-	43.2	10.55	45.4	24.50	44.5	14.50	49.2
16 3/8	51.9	63.6	87.1	46.8/6	74.8	113.16/-	43.5	15.18/6	43.7	10.85	46.7	24.00	43.6	13.00	44.1
13 7/8	43.2	60.6	82.9	45.7/6	73.1	116.8/-	44.4	14.1/-	41.9	9.95	42.8	22.50	40.9	12.50	42.4
12 1/2	38.9	58.6	80.3	45.1/6	72.6	117.16	44.7	13.5/6	38.5	10.30	44.3	21.25	38.6	12.00	40.7
13 7/16	41.8	58.6	80.3	43.1/6	72.6	122.11/-	46.6	13.3/6	35.2	10.90	47.1	21.75	39.5	12.00	40.7
13 1/8	40.9	58.6	80.3	42.15/6	68.9	113.4/-	43.2	12.10/-	34.3	10.25	44.1	24.50	44.5	14.50	49.2
12 1/16	40.3	58.6	80.3	39.6/6	63.4	104.17/-	40.0	11.10/6	31.6	9.40	40.4	23.50	42.7	13.00	44.1
12 7/8	40.1	58.6	80.3	36.6/6	58.5	106.2/6	40.5	11.11/6	31.8	9.10	39.1	22.00	40.0	12.50	42.4
13 1/4	41.2	58.6	80.3	34.14/-	55.9	112.5/6	42.9	12.15/6	35.1	9.25	39.8	22.25	40.5	12.50	42.4
12 1/16	39.9	58.6	80.3	32.15/-	52.8	114.19/6	43.9	11.19/6	32.9	7.20	31.0	22.25	40.5	12.00	40.7
13 1/16	41.4	55.6	76.0	30.3/6	48.6	111.16/-	42.7	11.4/-	31.1	6.55	28.2	20.00	36.4	11.00	37.3
13 1/16	43.0	46.1	63.0	28.2/6	45.3	101.1/6	38.6	10.9/6	28.8	6.30	27.2	19.50	35.5	10.75	36.4
14 1/2	45.1	44.6	61.0	27.19/6	45.1	102.1/-	39.0	11.5/-	30.9	6.40	27.5	19.00	34.5	10.75	36.4
14 3/8	44.6	41.6	56.8	27.6/6	44.2	98.17/6	37.8	10.16/-	29.6	6.30	27.2	16.25	29.5	9.00	30.5
13 7/8	43.2	41.6	56.8	27.14/6	44.7	98.18/-	37.8	10.14/-	29.4	6.65	28.6	16.50	30.0	9.00	30.5
14	43.6	41.6	56.8	26.4/-	42.2	99.2/6	37.9	10.5/-	29.1	6.90	29.7	16.25	29.5	9.00	30.5
13 3/4	42.8	44.1	60.3	24.18/-	40.1	96.6/-	36.8	9.9/-	25.9	6.90	29.7	16.50	30.0	8.75	29.7
13 3/8	41.6	45.1	61.6	23.8/-	37.7	85.10/-	32.7	8.11/6	23.5	6.40	27.5	17.00	30.9	9.00	30.5
13 1/16	41.1	45.6	62.3	23.1/-	37.1	81.0/-	31.1	8.11/6	23.5	6.25	26.9	17.00	30.9	8.75	29.7
12 7/8	40.1	45.1	61.6	23.11/6	38.0	81.14/6	31.2	8.19/-	21.6	6.15	26.5	16.25	29.5	8.75	29.7

Western; vanaf Jan. 1928 tot 16 Dec. 1929 American No. 2, van 16 Dec. 1929 tot 26 Mei 1930 74/5 K.G. Hongaarsche. 4) Tot Jan. 1928 Malting; van Jan. 1928 tot 1) Noteering Schotland 57/6. 2) 58/- . 7) 1 April. 8) 8 April. 9) 15 April. 10) 7 April. 11) 14 April.

per ½ K.G. voor Robusta en 27 ct. voor Superior Santos. De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.
18 April	\$ 6.27	\$ 6.18	\$ 6.15	\$ 6.15
11 April	„ 6.40	„ 6.27	„ 6.22	„ 6.23
4 April	„ 6.28	„ 6.16	„ 6.16	„ 6.16
29 Maart	„ 6.20	„ 6.08	„ 6.05	„ 6.04

Rotterdam, 19 April 1932.

THEE.

De theemarkt te Londen was de afgelopen week eenigszins onregelmatig. Het aanbod was vrij groot, waarschijnlijk tengevolge van het feit, dat er deze week geen theeveilingen worden gehouden.

Voor Ned.-Indische thee bestond weinig belangstelling en de stemming was zwak, zoodat de prijzen ca. ¼—½ d. terugliepen.

Br.-Indische en Ceylon-theeën waren beter gevraagd, zoodat verkoopers ongeveer vorige prijzen konden bedingen, behalve voor de gewone- en middenkwaliteiten, die eveneens van ¼—½ d. lager waren.

De Vereeniging voor de Thee-cultuur publiceerde den uitvoer van thee uit de voornaamste thee-produceerende landen (uitgezonderd China) gedurende Januari/Februari. Deze bedroeg in totaal 50.130.000 KG. tegenover 52.762.000 KG. in Januari/Februari 1931.

Volgens bovengenoemde Vereeniging bedroeg de uitvoer van Java gedurende Maart 5.434.000 KG. (v.j. 6.110.000 KG.). Gedurende Januari/Maart voerde Java een hoeveelheid van 16.595.000 KG. thee uit, tegenover 17.625.000 KG. in 1931.

Amsterdam, 18 April 1932.

STEENKOLEN.

Van verbetering in den toestand is in het geheel geen sprake. De invoerrestricties nemen overall eerder toe dan dat eenige kans bestaat op vermindering der moeilijkheden op dit punt. De beslissing over de Belgische restrictie moet worden afgewacht.

De Nederlandsche markt is het terrein geworden voor vernieuwden strijd tusschen de Westfaalsche kolen, (die hier de oudste brieven hebben) en de inheemsche.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f 7.50
Durham Ongezeefde	„ 7.75
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	„ 9.60
Schotsche Gezeefde (Prime Lothians)	„ 7.25
Yorkshire gewasschen Singles	„ 8.50
Westfaalsche Veförder	„ 8.50
„ Vlamstukken I	„ 9.50
„ Smeenootjes	„ 8.75
„ Gasvlamförder	„ 8.50
„ Gietcookes	„ 11.—
Hollandsche Eierbriketten	„ 11.—

alles per ton van 1.000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam.

Ongezeefde bunkercoalen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 8.70. Markt flauw. 19 April 1932.

IJZER.

De stemming op de ruwijzermarkt bleef de afgelopen veertien dagen uiterst zwak. De reeds eenigen tijd nominale notering voor Lux 3 van 40 sh. goud fob. Antwerpen, daalde in de afgelopen week tot 37/6—38/6. De comptoirprijs in België is eveneens gedaald en wel met 5 B. frs. tot 3.25 B. frs. fob. grens. Op dezen prijs worden echter in sommige gevallen kortingen toegestaan. Het niveau der Fransche markt blijft zich vrij aardig handhaven (230—250 frs. fot. Longwy). De positie van de Clevelandproducenten is slechts weinig veranderd. De belangrijke concessies, welke den laatsten tijd voor levering naar Schotland verleend werden, zijn oorzaak geweest, dat de afzet van Cleveland ijzer zich, ondanks de concurrentie van het Midland en het Britsch-Indische product, iets heeft kunnen uitbreiden. De prijs van Cleveland No. 3 voor locale levering en export is 58/6 fot./fob. Middlesbrough en voor levering Schotsche markt 58/6 fot. Grangemouth, beide papier.

Het tempo, waarmee de staalmarkt den laatsten tijd gedaald is, is wat geringer geworden. De berichten, dat in den loop van April de Engelsche invoerrechten op eindproducten en halffabricaten verhoogd zouden worden, bracht wat belangstelling van Britsche zijde teweeg. Stafijzer daalde evenwel nog en wel tot 44—45 sh. goud fob. Antwerpen.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	DIVERSEN		KOLONIALE PRODUCTEN						INDEXCIJFERS							
	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/Finland per standaard van 4.672 M ³ .	RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal-suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.	KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.	THEE Af. N.-I. thee v. A'dam gem. pr. Java- en Sumatrathee p. ½ K.G.	COPRA Ned.-Ind. f.m.s. per 100 K.G. Amsterdam	Bruto-gewicht v. d. buit. handel Nederland 1925 = 100		Centr. Bureau v. d. Stat. herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	The Economist herleid van 1927 = 100 tot 1925 = 100						
							In-voer	Uit-voer								
1925	f 159,75	100	Sh. 2/11,625	100,0	fl. 18,75	100,0	cts. 61,375	100,0	cts. 84,5	100,0	f 35,87 ⁵	100,0	100	100	100,0	100,0
1926	153,50	96,1	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	34,—	94,8	112	128	93,2	92,9
1927	160,50	100,5	1/6,375	51,6	19,12 ⁴	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	32,62 ⁵	90,9	113	116	95,4	89,5
1928	151,50	94,8	-1/10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	31,87 ⁵	88,9	118	128	96,4	87,6
1929	146,00	91,4	-1/10,25	28,8	13,—	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	27,37 ⁵	76,3	122	132	91,6	82,6
1930	141,50	88,6	-1/5,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	22,62 ⁵	63,1	124	135	75,5	69,4
1931	110,75	69,3	-3	8,4	8,—	42,7	25	40,7	42,50	50,3	15,37 ⁵	42,9	117	136	62,6	57,9
Jan. 1930	147,50	93,9	-1/7,375	20,7	11,67 ⁵	62,3	35	57,0	60,50	71,6	26,87 ⁵	74,9	128	136	84,5	76,9
Febr. "	147,50	92,3	-8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	26,37 ⁵	73,5	112	126	81,3	75,2
Maart "	147,50	92,3	-7/6,25	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	25,25	70,4	125	131	78,7	74,2
April "	147,50	92,3	-7/3,75	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	26,12 ⁵	72,8	115	127	78,7	72,8
Mei "	145,00	90,8	-6/8,75	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	25,50	71,1	132	132	76,1	72,0
Juni "	145,00	90,8	-6/12,5	17,2	9,77 ⁵	52,1	33	53,8	58	68,6	22,87 ⁵	63,8	131	133	76,1	70,4
Juli "	142,50	89,2	-5/6,25	15,8	9,27 ⁵	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	21,75	60,6	138	141	74,2	69,3
Aug. "	142,50	89,2	-4/8,75	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	20,—	55,7	129	145	73,5	67,9
Sept. "	140,00	87,6	-4/12,5	11,6	7,97 ⁵	42,5	28,25	46,0	59,50	70,4	19,25	53,7	122	126	72,3	65,4
Oct. "	132,50	82,9	-4	11,2	8,62 ⁴	46,0	29	47,3	66,50	78,7	18,75	52,3	128	152	71,6	64,6
Nov. "	130,00	81,4	-4/3,75	12,3	8,75	46,7	29	47,3	68,25	80,8	19,37 ⁵	54,0	121	139	71,0	63,3
Dec. "	130,00	81,4	-4/3,75	12,3	8,20	43,7	29	47,3	66,75	79,0	19,—	53,0	105	129	69,0	61,3
Jan. 1931	125,00	78,2	-4/2,5	11,9	8,20	43,7	28	45,6	66,25	78,4	18,25	50,9	121	132	67,7	59,2
Febr. "	125,00	78,2	-3/8,75	10,9	8,20	43,7	26,25	42,8	53	62,7	18,12 ⁵	50,7	96	121	67,1	59,4
Maart "	125,00	78,2	-3/7,5	10,5	8,30	44,3	25,50	41,5	45	53,3	18,62 ⁵	51,9	107	140	66,5	59,1
April "	125,00	78,2	-3/12,5	8,8	8,57 ⁵	45,7	24,75	40,3	43	50,9	17,50	48,8	110	138	65,8	58,4
Mei "	125,00	78,2	-3/12,5	8,8	8,50	45,3	25	40,7	40,25	47,6	15,37 ⁵	42,9	114	141	65,8	56,8
Juni "	110,00	68,9	-3/12,5	8,8	8,57 ⁵	45,7	25,75	42,0	39,50	46,7	14,12 ⁵	39,4	127	133	64,5	56,8
Juli "	110,00	68,9	-3	8,4	8,77 ⁵	48,6	27	44,0	38,25	45,3	15,—	41,8	138	153	62,6	55,8
Aug. "	100,00	62,6	-2/5	7,0	7,90	42,1	25,50	41,5	38,50	45,6	14,12 ⁵	39,4	122	142	60,6	55,6
Sept. "	100,00	62,6	-2/3,75	6,7	7,52 ⁵	40,1	23,75	38,7	37,50	44,4	13,37 ⁵	37,3	125	146	58,7	58,1
Oct. "	100,00	62,6	-2/3,75	6,7	7,55	40,3	23	37,5	37,75	44,7	13,25	36,9	119	146	58,7	58,5
Nov. "	100,00	62,6	-2/2,5	6,3	7,15	38,1	23	37,5	37	43,8	13,75	38,3	113	132	58,7	58,8
Dec. "	82,50	51,6	-2/2,5	6,3	6,75	36,0	23	37,5	35	41,4	12,75	35,5	115	114	54,8	58,8
Jan. 1932	82,50	51,6	-2/12,5	6,0	7,35	39,2	23	37,5	32	37,9	13,12 ⁵	36,6	103	107	54,2	58,4
Febr. "	82,50	51,6	-2	5,6	7,05	37,6	23	37,5	30	35,5	14,50	40,4	86	111	53,5	59,8
Maart "	70,00	43,8	-1/6,25	4,6	6,25	34,8	23	37,5	31	36,7	14,75	41,1	87	116		
4 April	70,00	43,8	-1,5	4,2	6,25	34,8	23	37,5	29 ²	34,3	14,12 ⁵	39,4				
11 "	70,00	43,8	-1,5	4,2	5,75	30,7	23	37,5			13,75	38,3				
18 "	70,00	43,8	-1/4,375	4,0	5,75	30,7	23	37,5			14,12 ⁵	39,4				

1) Jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence. 2) 7 Apr.

N.B. Alle Pondnoteringen vanaf 21 Sept. zijn op goudbasis omgerekend